

Police, dnia 15 maja 2014 r.

PROTOKÓŁ KONTROLI

Jednostka kontrolowana:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych
Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach
ul. Korczaka 53

Jednostka nadzorująca:

Powiat Policki w Policach
ul. Tanowska 8, 72-010 Police

Zakres kontroli:

Kontrola problemowa w zakresie działania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (dalej zwanego ZFŚS).

Termin kontroli:

od 11 lutego do 12 marca 2014 r.

Kontrolę przeprowadził:

Katarzyna Wojciechowicz, Główny Specjalista w Biurze Kontroli Starostwa Powiatowego w Policach – upoważnienie Starosty Polickiego Nr AO.077.01.2014.NA z dnia 11 lutego 2014 r. przy udziale eksperta w osobie pana [REDAKTOWANO].

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Mariola Dudczak – dyrektor

Informacje w czasie kontroli udzielali:

[REDAKTOWANO] – dyrektor
[REDAKTOWANO] – główny księgowy
[REDAKTOWANO] – specjalista ds. kadrowo-płacowych
[REDAKTOWANO] – członek komisji socjalnej

Ustalenia kontroli dokonano przy zastosowaniu następujących aktów prawnych:

- Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, dalej zwana ustawą o Funduszu (Dz.U.2012.592 j.t. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U.1998.21.94 j.t. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U.2001.79.854 j.t. z późn. zm.);
- Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (Dz.U.2012.361 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz.U.2009.43.349);
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2013.289 j.t.);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Dane ogólne:

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo w Policach (dalej zwany Ośrodkiem) jest placówką dla dzieci i młodzieży w wieku od 6 do 24 lat, głównie niepełnosprawnych ruchowo lub upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim.

Ośrodek realizuje zadania dydaktyczno-wychowawcze, rewalidacyjne, rehabilitacyjne i opiekuńcze w ramach działań:

- 1) Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 10 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo;
- 2) Gimnazjum Specjalnego nr 7 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo;
- 3) Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej nr 2 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo;
- 4) Liceum Profilowanego Specjalnego nr II dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo;
- 5) Policealnej Szkoły Specjalnej dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo;
- 6) Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo;
- 7) Liceum Ogólnokształcące nr II dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo;
- 8) Grup wychowawczych dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo.

Ośrodek funkcjonuje jako jednostka budżetowa finansowana z budżetu Powiatu Polickiego. Działalność jednostki reguluje szczególnie ustawa o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz.U. z 2011 r. Nr 109 poz. 631).

Uchwałą Nr 96/2011 Zarządu Powiatu Polickiego z dnia 31 sierpnia 2011 r. stanowisko dyrektora Ośrodka powierzono z dniem 1 września 2011 roku pani Marioli Dudczak.

Stanowisko głównej księgowej obejmuje pani Jolanta Gołębiowska-Mazurkiewicz, zatrudniona na umowę o pracę.

Ośrodek zobowiązany jest do prowadzenia zakładowego funduszu zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o funduszu.

Ustalenia kontroli:

Na podstawie przedstawionego regulaminu oraz dokumentacji, ewidencji księgowej i losowo wybranych dowodów księgowych z okresu 2012-2013 r. sprawdzono funkcjonowanie ZFŚS w tym:

- a) prawidłowość przestrzegania przepisów ustawy o funduszu, w szczególności:
 - treści Regulaminu Funduszu,
 - planu finansowego Funduszu,
 - sposobu wydatkowania środków Funduszu i zarządzania Funduszem;
- b) prawidłowość współdziałania komisji socjalnej z administratorem Funduszu;
- c) ewidencję;
- d) rozliczenia podatkowe udzielonych świadczeń.

Szczegółowe informacje oraz dane dotyczące ustaleń zawiera sprawozdanie i jego uzupełnienia dołączone w załącznikach nr 1a-b do protokołu. Sprawozdanie zawiera ponadto część teoretyczną, przybliżającą podstawy prawne oraz praktyczne rozwiązania i wskazówki dotyczące ZFŚS, a także przykładowy regulamin.

Podsumowanie:

Podsumowując stwierdza się, że w trakcie kontroli wykryto następujące nieprawidłowości i błędy:

- nieprawidłowo zawężono katalog osób uprawnionych do korzystania z Funduszu, w Regulaminie Funduszu względem ustawy o Funduszu, o członków rodzin emerytów i rencistów - byłych pracowników;

- brak w Regulaminie Funduszu precyzyjnego wskazania na podstawie jakich kryteriów określana jest sytuacja życiowa i materialna, a także nie określono zasad i progów dofinansowywania imprez rekreacyjno-sportowych i integracyjnych organizowanych przez Ośrodek,
- nieprawidłowo możliwość ubiegania się o świadczenia socjalne uzależniono od kryteriów niesocjalnych tj. staż pracy, rodzaj umowy o pracę (§ 14, § 16, § 17, § 18 Regulaminu Funduszu), a wysokość dofinansowania do wypoczynku indywidualnego pracowników niepedagogicznych od wymiaru etatu (§ 17 Regulaminu Funduszu);
- niewłaściwy jest zapis § 9 ust. 3 Regulaminu Funduszu, że świadczenia socjalne nie są świadczeniami należnymi, bowiem świadczenie jest należne, przysługuje, zawsze wtedy, kiedy przepisy dają takie uprawnienia, a uprawniony spełnia odpowiednie kryteria;
- maksymalny poziom dochodu uprawniającego do otrzymania zapomogi zgodnie z § 18 ust. 1 Regulaminu Funduszu uzależniono od najniższego wynagrodzenia w gospodarce społecznej, czyli od wielkości, która już nie funkcjonuje i nie podlega obwieszczeniu – obecnie można odnieść się do minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- nie określono w sposób wystarczający zasad ustalania dochodu na członka rodziny, co wynika m.in. z braku definicji „członka rodziny” i niejasności w podziale na jakie osoby należy uwzględniać dochód w oświadczeniu, szczególnie, że zapisy Regulaminu Funduszu wskazują, że w dochodach należy uwzględniać dochód osoby uprawnionej wyłącznie z dochodem współmałżonka - w praktyce wystąpił przypadek, że uwzględniono wniosek z dochodami innych osób np. rodziców czy rodzeństwa, co jest nieprawidłowe z punktu widzenia Regulaminu Funduszu (■■■■■ – protokół z 19/02/2013, ■■■■■ – protokół z 12/03/2013),
- Regulamin Funduszu wskazuje (§ 11 ust. 2), że sytuacja materialna uprawnionego ustalana jest na podstawie dochodu brutto, nie definiując przy tym co należy rozumieć pod tym pojęciem – możliwość różnej interpretacji rodzi wątpliwość, co do współmierności oświadczeń i dochodów brutto w nich wykazanych, szczególnie w sytuacji, że dochody pracowników potwierdzane przez pracownika Ośrodka ds. księgowo-płacowych wykazywano po pomniejszeniu o koszty uzyskania przychodu i składki na ubezpieczenia społeczne i nie ma pewności w jaki sposób wykazywano dochody współmałżonków (nie ma dowodu by komisja dokonywała weryfikacji w tym zakresie);
- brak uregulowań dotyczących wyboru i funkcjonowania komisji socjalnej;
- w 2012 r. zawyżono odpis na ZFŚS o 5.758,67 zł, w 2013 r. zaniżono o 728,16 zł;
- w zakresie ewidencji księgowej:
 - * nie wszystkie operacje księgowano na odpowiednim koncie analitycznym konta 851,
 - * opłaty bankowe i ich rozliczenie ewidencjonowano przez konto 851 zamiast przez odpowiednie konto rozrachunkowe,
- nieprawidłowo obciążono Fundusz kosztami niesocjalnymi tj. koszt rezygnacji jednej osoby z wycieczki (nie obciążono uczestnika), opłaty klimatyczne (nie rozliczono ich w ramach przyznanych świadczeń), opłata za przekaz pocztowy (nie pomniejszono zwrotu o koszty);
- w wykonaniu planu ZFŚS:
 - * doszło do przekroczenia planu 2012 r. w poz. „Działalność kulturalno-oświatowa i rekreacyjna” o 174 zł., co jest konsekwencją nie dokonania w odpowiednim czasie korekty planu ZFŚS,
 - * wykonanie planu było zaniżone względem ewidencji księgowej w 2012 r. o 200 zł, w 2013 196,70 zł
- niewłaściwie dofinansowanie do wypoczynku letniego wypłacano dla emerytów i rencistów według innych progów dofinansowania niż dla pracowników, w wyniku czego emeryci i renciści otrzymali kwotowo niższe świadczenia (protokół z 12/06/2013, protokół z 06/06/2012);

- świadczenia świąteczne i „wczasy pod gruszą” wypłacano w kwotach pomniejszych proporcjonalnie do etatu (protokół z 12/03/2013, protokół z 12/06/2013, protokół z 13/11/2013, protokół z 15/03/2012, protokół z 06/06/2012, protokół z 20/11/2012),
- w przyznawaniu świadczeń socjalnych doszło poza ww. do następujących nieprawidłowości: przyznano zapomogę doraźną bez wniosku (██████ – protokół z 03/01/2013 i z 22/06/2012, ██████ – protokół z 23/09/2013, ██████ – protokół z 15/03/2012), przez niewłaściwą weryfikację wniosku (w oświadczeniu wykazano dochód netto zamiast brutto) przyznano zapomogę wg wyższego progu niż należało (██████ – protokół z 19/01/2013), przyznano zapomogę bez odpowiedniego zaświadczenia lekarskiego (██████ – protokół z 12/03/2013 i z 06/06/2012, ██████ – protokół z 16/05/2012, ██████ – protokół z 18/09/2012), przyznano zapomogę bez przedstawienia aktu zgonu (██████ – protokół z 12/06/2013, ██████ – protokół z 20/11/2012), przyznano zapomogę bez zweryfikowania braku dochodu małżonka (██████ – protokół z 14/05/2013), przyznano zapomogę losową, gdy wniosek wskazuje na zapomogę doraźną (██████ – protokół z 16/10/2013, ██████ – protokół z 11/12/2013, ██████ – protokół z 16/10/2012),
- niewłaściwie dofinansowanie do paczek dla dzieci przyznawano w takiej samej wysokości dla każdego uprawnionego dziecka bez zróżnicowania sytuacji materialnej;
- inne uchybienia w dokumentacji: inna data rozpatrzenia wniosku i inna data sporządzenia protokołu (██████ – protokół z 03/01/2013), wykazywanie w oświadczeniach dochodów netto zamiast brutto, brak imiennych list przy protokołach komisji socjalnej, dotyczących świadczeń urlopowych wynikających z Karty nauczyciela czy dopłat do organizowanych wycieczek, brak oznaczeń na zestawieniach i imiennych wykazach wskazujących na powiązanie z danym protokołem komisji socjalnej
- pozostałe wymienione w treści Sprawozdania.

Dyrektor Ośrodka został poinformowany o:

- możliwości zgłoszenia przed podpisaniem protokołu zastrzeżeń, co do jego treści;
- przysługującym mu prawie złożenia w terminie 7 dni od daty podpisania protokołu, pisemnych zastrzeżeń, co do jego ustaleń z równoczesnym wskazaniem środków dowodowych na adres Starostwa Powiatowego w Policach,

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Załączniki do protokołu:

- 1a – Sprawozdanie z kontroli działalności Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w latach 2012-2013;
- 1b – uzupełnienie Sprawozdania z kontroli działalności Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w latach 2012-2013 w zakresie przykładowej ewidencji operacji księgowych.

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI DZIAŁALNOŚCI ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH W LATACH 2012/2013 W:

- Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Trzebieży
- Zespole Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach
- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Kawalerów Orderu
Uśmiechu w Tanowie
- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym Nr 1 dla Dzieci
Niepełnosprawnych Ruchowo im. Marii Grzegorzewskiej w Policach
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Policach

SPIS TREŚCI:

1. Część Teoretyczna	str. 7
1.1 Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	str.7
1.1.1 Zagadnienia ogólne	str. 7
1.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu	str. 9
1.1.3 Rodzaje działalności socjalnej	str. 10
1.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu	str. 13
1.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z Funduszu	str. 15
1.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej	str. 17
1.1.7 Wzór Regulaminu Funduszu	str. 18
1.2 Finanse Funduszu	str. 29
1.2.1 Odpis	str. 29
1.2.2 Plan kont i ewidencja	str. 32
1.2.3 Plan finansowy	str. 33
1.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące świadczeń z Funduszu	str. 33
2. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Trzebieży	str. 39
2.1 Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	str. 39
2.1.1 Zagadnienia ogólne	str. 39
2.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu	str. 39
2.1.3 Rodzaje działalności socjalnej	str. 40
2.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu	str. 41
2.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z Funduszu	str. 42
2.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej	str. 43
2.1.7 Zalecenia	str. 43
2.2 Finanse Funduszu	str. 43
2.2.1 Odpis	str.43
2.2.2 Plan kont i ewidencja	str. 47
2.2.3 Plan finansowy i sprawozdanie z wykonania planu	str. 51
2.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące świadczeń z Funduszu	str. 53
2.3 Funkcjonowanie Funduszu	str. 57
2.3.1 Przyznawanie świadczeń	str. 57
2.3.2 Komisja Socjalna i jej współpraca z administratorem Funduszu	str. 70

2.3.3 Współpraca administratora funduszu ze związkami zawodowymi	str. 70
3. Zespół Szkół im. Ignacego Łukasiewicza w Policach	str. 72
3.1 Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	str. 72
3.1.1 Zagadnienia ogólne	str. 72
3.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu	str. 72
3.1.3 Rodzaje działalności socjalnej	str. 73
3.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu	str. 74
3.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z Funduszu	str. 74
3.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej	str. 76
3.1.7 Zalecenia	str. 77
3.2 Finanse Funduszu	str. 77
3.2.1 Odpis	str. 77
3.2.2 Plan kont i ewidencja	str. 82
3.2.3 Plan finansowy i sprawozdanie z wykonania planu	str. 82
3.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące świadczeń z Funduszu	str. 83
3.3 Funkcjonowanie Funduszu	str. 86
3.3.1 Przyznawanie świadczeń	str. 86
3.3.2 Skargi	str. 96
2.3.3 Komisja Socjalna i jej współpraca z administratorem Funduszu	str. 102
2.3.4 Współpraca administratora funduszu ze związkami zawodowymi	str. 106
4. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Tanowie	str. 107
4.1 Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	str. 107
4.1.1 Zagadnienia ogólne	str. 107
4.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu	str. 107
4.1.3 Rodzaje działalności socjalnej	str. 108
4.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu	str. 109
4.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z Funduszu	str. 110
4.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej	str. 111
4.1.7 Zalecenia	str. 111
4.2 Finanse Funduszu	str. 111
4.2.1 Odpis	str. 111

4.2.2 Plan kont i ewidencja	str. 115
4.2.3 Plan finansowy i sprawozdanie z wykonania planu	str. 119
4.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące świadczeń z Funduszu	str. 120
4.3 Funkcjonowanie Funduszu	str. 123
4.3.1 Przyznawanie świadczeń	str. 123
4.3.2 Komisja Socjalna i jej współpraca z administratorem Funduszu	str. 137
4.3.3 Współpraca administratora funduszu ze związkami zawodowymi	str. 137
5. Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy Nr 1 dla Dzieci Niepełnosprawnych Ruchowo w Policach	str. 139
5.1 Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	str. 139
5.1.1 Zagadnienia ogólne	str. 139
5.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu	str. 139
5.1.3 Rodzaje działalności socjalnej	str. 140
5.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu	str. 141
5.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z Funduszu	str. 141
5.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej	str. 143
5.1.7 Zalecenia	str. 143
5.2 Finanse Funduszu	str. 143
5.2.1 Odpis	str. 143
5.2.2 Plan kont i ewidencja	str. 146
5.2.3 Plan finansowy i sprawozdanie z wykonania planu	str. 151
5.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące świadczeń z Funduszu	str. 152
5.3 Funkcjonowanie Funduszu	str. 155
5.3.1 Przyznawanie świadczeń	str. 155
5.3.2 Sprawa objęcia Funduszem pracowników niepedagogicznych zlikwidowanej placówki Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Policach	str. 173
5.3.3 Komisja Socjalna i jej współpraca z administratorem Funduszu	str. 175
5.3.4 Współpraca administratora funduszu ze związkami zawodowymi	str. 176
6. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Policach	str. 177
6.1 Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	str. 177
6.1.1 Zagadnienia ogólne	str. 177

6.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu	str. 177
6.1.3 Rodzaje działalności socjalnej	str. 178
6.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu	str. 180
6.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z Funduszu	str. 181
6.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej	str. 182
6.1.7 Zalecenia	str. 182
6.2 Finanse Funduszu	str. 182
6.2.1 Odpis	str. 182
6.2.2 Plan kont i ewidencja	str. 184
6.2.3 Plan finansowy i sprawozdanie z wykonania planu	str. 191
6.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące świadczeń z Funduszu	str. 193
6.3 Funkcjonowanie Funduszu	str. 194
6.3.1 Przyznawanie świadczeń	str. 194
6.3.2 Komisja Socjalna i jej współpraca z administratorem Funduszu	str. 205
6.3.3 Współpraca administratora funduszu ze związkami zawodowymi	str. 206

1. CZĘŚĆ TEORETYCZNA

1.1 REGULAMIN ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

1.1.1 Zagadnienia ogólne.

Regulamin zakładowego funduszu świadczeń socjalnych to źródło prawa pracy¹.

Zgodnie z art. 9§ 1 Kodeksu pracy, ilekroć w Kodeksie pracy jest mowa o prawie pracy, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy.

Artykuł 9 § 1 K.p. statuuje legalną definicję prawa pracy, poprzez wyliczenie jego źródeł. Zgodnie z dyrektywą w nim sformułowaną, przymiot ten posiadają akty ponadindywidualne, które określają prawa i obowiązki pracowników i pracodawców. W płaszczyźnie literalnej definicja ta nie odnosi się natomiast do statusu innych podmiotów funkcjonujących w stosunkach pracy.

Dokonując systematyki źródeł prawa pracy wyliczonych w art. 9 § 1 K.p. można wyróżnić Kodeks pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców. Omawiany artykuł przewiduje jednak jeszcze inne źródła prawa, specyficzne dla prawa pracy. Jest to dopuszczalne przy przyjęciu poglądu, że katalog źródeł prawa przewidziany w art. 87 ust. 2 Konstytucji nie jest zamknięty. Wskazany przepis nadaje status źródeł prawa aktom prawa miejscowego, za które można uważać specyficzne źródła prawa pracy, mające przecież ograniczony zasięg terytorialny, ale co ważniejsze zasięg przedmiotowy (np. zakładowy układ zbiorowy pracy obejmujący jeden zakład) i podmiotowy. A zatem za kategorię źródeł prawa wyróżnioną w art. 9 § 1 k.p. uznawane są także postanowienia układów zbiorowych oraz akty zakładowe, które w sposób ponadindywidualny określają status stron stosunku pracy. Zalicza się do nich regulaminy oraz statuty.

Obowiązek wydania Regulaminu może wynikać z przepisów szczególnych do Kodeksu pracy. Dotyczy to np. regulaminu świadczeń socjalnych (zob. art. 8 ust. 2 ustawy o Funduszu), regulaminu zwolnień z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (zob. art.

¹ Opracowano na podstawie K. Jaśkowski w: system informacji prawnej Legalis „Komentarz do art. 9 Kp.” oraz K.W. Baran w: system informacji prawnej Legalis „Komentarz do art. 9 Kp”.

3 ust. 4 i 5 ustawy o grupowych zwolnieniach) i regulaminu funduszu szkoleniowego (art. 67 i n. ustawy o promocji zatrudnienia).

Uprawnienia zadekretowane w regulaminach mają charakter roszczeniowy, jeżeli są wystarczająco skonkretyzowane. Regulaminy nie muszą przybierać formy jednego dokumentu, choć względy prakseologiczne za tym przemawiają.

W związku z powyższym do regulaminów, jako specyficznych źródeł prawa pracy, mają zastosowanie Zasady techniki prawodawczej, będące załącznikiem do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. z 2002 r. Nr 100, poz. 908), zawierające regulację typowych środków techniki prawodawczej, a więc np. takich kwestii, jak sposoby formułowania norm w zależności od adresata, do którego norma jest kierowana, sposób formułowania definicji pojęć w aktach normatywnych, czy sposoby zamieszczania odesłań w aktach prawnych.

Fundusz Socjalny a związki zawodowe.

Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o Funduszu, zasady wykorzystania Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, w tym podział środków z tego Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności, ustala pracodawca w Regulaminie uzgodnionym z zakładową organizacją związkową. Zgodnie zaś z art. 27 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, przyznawanie pracownikom świadczeń z Funduszu, dokonywane jest w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową.

W praktyce, powyższe przepisy odnoszą się przede wszystkim do uzgodnienia i zatwierdzenia przez funkcjonujące w placówce związki zawodowe:

- Regulaminu Funduszu,
- planu finansowego Funduszu,
- decyzji o przyznaniu świadczeń.

Przez uzgodnienie ze związkami zawodowymi wskazanymi powyżej aktów, należy rozumieć wypracowanie przez pracodawcę i związki wspólnego stanowiska, a nie jedynie uzyskanie przez pracodawcę opinii, co do projektów tych aktów. Wskazać jednak należy odnośnie uzgadniania treści Regulaminu, iż zgodnie z art. 30 ust. 5 ustawy o związkach zawodowych, jeżeli w placówce funkcjonuje więcej niż jeden związek zawodowy i związki te nie przedstawiają wspólnie uzgodnionego stanowiska w terminie 30 dni, decyzje w sprawie

treści Regulaminu podejmuje pracodawca, po rozpatrzeniu odrębnych stanowisk organizacji związkowych.

Powyższe uprawnienia związkowe mogą zostać cedowane na członka związku zawodowego zatrudnionego w placówce, co znacznie ułatwi procedury dotyczące funkcjonowania Funduszu, szczególnie w zakresie decyzji o przyznawaniu świadczeń (por. pkt 1.6).

Wydatkowanie środków z Funduszu wbrew przepisom ustawy o związkach zawodowych, stanowi podstawę roszczenia związków do administratora Funduszu, o zwrot tak wydatkowanych kwot (art. 8 ust. 3 ustawy o Funduszu), jak również może skutkować jego odpowiedzialnością karną z powodu utrudniania wykonywania działalności związkowej (art. 35 ustawy o związkach zawodowych).

1.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o Funduszu, za osoby uprawnione do korzystania z Funduszu uważa się pracowników i ich rodziny, emerytów i rencistów – byłych pracowników i ich rodziny oraz inne osoby, którym pracodawca przyznał w Regulaminie, prawo do korzystania ze świadczeń socjalnych finansowanych z Funduszu.

Wskazać należy, że w związku z tak ukształtowaną treścią definicji osoby uprawnionej, administrator funduszu może w zasadzie dowolnie ustalić w Regulaminie, krąg podmiotów uprawnionych do korzystania z Funduszu.

W praktyce najwięcej kontrowersji budzi rozumienie użytego w definicji osób uprawnionych, słowa „rodzina”, gdyż ustawodawca nie wprowadził ani na gruncie ustawy o Funduszu ani innych przepisów prawa pracy definicji legalnej tego pojęcia. W doktrynie przedmiotu można spotkać się z dwoma nurtami rozumienia tego słowa w kontekście Funduszu:

a)w sposób wskazany w art. 67 i następnych ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (DzU z 2009 r. nr 153, poz. 1227 ze zm.), w tym rozumieniu za członków rodziny uznaje się:

- dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione;
- przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;

- małżonka (wdowę i wdowca);
- rodziców (ojczyrna macochę oraz osoby przysposabiające);

po spełnieniu odpowiednio warunków o których mowa w art. 68 i następnych ustawy,

b) w sposób wskazany w art. 18 Konstytucji w zw. z art. 23 ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy, gdzie za rodzinę uznaje się jedynie pracownika, jego małżonka i ich dzieci.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że przyjęta przez administratora definicja musi cechować się dostateczną określonością, nie może być katalogiem otwartym, bądź zbyt szerokim bez wyraźnej przyczyny. Z praktyki wynika, że z reguły duże kontrowersje budzi przyznanie możliwości korzystania z funduszu zbyt dużej liczbie osób, w szczególności nie związanych z zakładem pracy. Wskazać należy, że różnicowanie osób uprawnionych do korzystania z Funduszu w stosunku do otrzymywanych świadczeń, może opierać się tylko na kryterium socjalnym. W praktyce okazuje się, że najlepszym rozwiązaniem jest wskazanie definicji rodziny jako osób uprawnionych do korzystania z funduszu, w drodze kompromisu pomiędzy powyżej wskazanymi punktami a i b.

Definicja rodziny może również posłużyć do określenia sytuacji majątkowej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu, poprzez wskazanie kręgu osób, które brane są pod uwagę do ustalenia tej sytuacji. Najczęściej bowiem stosowanym kryterium przyznawania świadczeń, jest właśnie kryterium dochodowe, zazwyczaj określone poprzez ustalenie dochodu na członka rodziny uprawionego. W praktyce okazuje się, że najlepszym rozwiązaniem, jest wprowadzenie węższego katalogu osób uprawnionych do korzystania z funduszu, zaś szerszego dla ustalenia sytuacji majątkowej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu (poprzez np. wskazanie, że do ustalenia tej sytuacji bierze się pod uwagę dochód wszystkich osób będących na utrzymaniu i zamieszkujących z osobą uprawnioną, nie zaś tylko tych, którzy są uprawnieni do korzystania z funduszu).

1.1.3 Rodzaje działalności socjalnej.

Zgodnie z art. 2 pkt 1 ustawy o Funduszu, przez działalność socjalną należy rozumieć usługi świadczone przez pracodawców na rzecz różnych form wypoczynku, działalności kulturalno-oświatowej, sportowo-rekreacyjnej, opieki nad dziećmi w żłobkach, klubach dziecięcych, sprawowanej przez dziennego opiekuna lub nianię, w przedszkolach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, udzielanie pomocy materialnej – rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach

określonych umową. Wskazać jednak należy, iż administrator Funduszu nie ma obowiązku finansować każdej ze wskazanych w definicji działalności socjalnej.

Najwięcej kontrowersji zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie budzi kwestia finansowania ze środków Funduszu imprez integracyjnych/okolicznościowych, takich jak np. wigilia pracownicza. Wątpliwości w tym zakresie można podzielić na dwa rodzaje tj.:

- czy impreza integracyjna mieści się w ustawowej definicji działalności socjalnej,
- czy przy organizacji danej imprezy o powszechnym charakterze musi mieć zastosowanie kryterium socjalne.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 października 2008 r., II PK 74/08, w pojęciu działalności socjalnej mieści się - jako rodzaj działalności rekreacyjnej, względnie działalności w postaci różnych form wypoczynku - działalność w postaci imprez masowych, takich jak pikniki, czy „andrzejki”. Podobnie w orzeczeniu z dnia 20 sierpnia 2001 r. sygn. I PKN 579/00, SN dopuścił możliwość organizowania ze środków Funduszu festynu, a więc imprezy integracyjnej o charakterze powszechnej dostępności dla osób uprawnionych.

Należy zatem wskazać, iż SN dopuszcza możliwość organizowania imprez integracyjnych finansowanych ze środków Funduszu. W doktrynie wskazuje się, iż dla pełnej realizacji definicji działalności socjalnej, imprezy pracownicze powinny nosić chociaż w pewnym zakresie cechy imprezy sportowo-rekreacyjnej albo kulturalno-oświatowej. Za przykład podaje się śpiewanie kolęd, zaproszenie zespołu muzycznego czy teatralnego, albo organizację różnego rodzaju konkursów.

Odnosnie drugiego z problemów wskazać należy, o czym będzie szerzej mowa przy okazji omawiania zasad przyznawania środków z funduszu, że w orzecznictwie nie tylko sądowym, ale przede wszystkim ZUS i organów skarbowych, zdecydowanie przeważa pogląd, iż każda działalność socjalna powinna opierać się wyłącznie na kryterium socjalnym. W tym zakresie przywołać należy przede wszystkim wyrok SN z dnia 20 sierpnia 2001 r. sygn. I PKN 579/00, w którym SN stwierdził, iż wprowadzenie przez pracodawcę w odniesieniu do festynu zasady przyznawania świadczeń, według której każdy pracownik i wszyscy członkowie jego rodziny - z pominięciem kryterium socjalnego - otrzymali talony uprawniające do konsumpcji na festynie o tej samej wartości, naruszało zasadę powiązania Funduszu z sytuacją osób uprawnionych oraz socjalny charakter Funduszu. Tym samym, jak wskazał SN, pracodawca wydatkował środki Funduszu niezgodnie z przepisami ustawy.

W tym miejscu należy również wskazać, iż Urzędy Skarbowe konsekwentnie odmawiają zwolnienia z podatku świadczeń finansowanych z Funduszu, jeżeli otrzymanie świadczenia nie jest uzależnione od kryterium socjalnego (por. np. interpretacja indywidualna z dnia 29.08.2012, sygn. ITPB2/415-388/11-3/12-S/DS, Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi).

W stosunku do imprezy pracowniczej, jako wydarzenia o charakterze powszechnej dostępności, które zakłada uczestnictwo na równych zasadach ogółu pracowników, zastosowanie kryterium socjalnego jest stosunkowo kłopotliwe. Oznacza de facto dwie możliwości. Pierwsza polegałaby na zróżnicowaniu świadczeń przysługujących każdemu pracownikowi na takiej imprezie, co z oczywistych względów wydaje się sytuacją kuriozalną. Drugie rozwiązanie zobligowałoby pracowników do pokrycia kosztów takiej imprezy w różnej wysokości, w stosunku do przysługujących im dopłat z Funduszu. Wydaje się, że najwłaściwszą formą organizacji imprez integracyjnych ze środków Funduszu, będzie drugie ze wskazanych rozwiązań.

W praktyce, poważne wątpliwości budzi również definicja pomocy materialnej rzeczowej bądź finansowej. Przyjęto, że świadczenia te polegają przede wszystkim na przyznawaniu zapomóg a więc świadczeń związanych z trudną sytuacją materialną osoby uprawnionej. W doktrynie zapomogi dzieli się na dwa rodzaje, zaś podział ten jest ściśle związany z przepisami prawa podatkowego. I tak wyróżniamy zapomogi:

- losowe – które należy rozumieć zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 26 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej zwanej updog). Przepis ten stanowi, iż wolne od podatku dochodowego są zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci - do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł,
- doraźne – są to zapomogi związane z ogólnie pojętym znacznym pogorszeniem się sytuacji materialnej osoby uprawnionej, z przyczyn innych, niż wskazane w definicji zapomogi losowej.

Odnosnie znaczenia pozostałych rodzajów działalności socjalnej, o których mowa w ustawie o Funduszu, to wskazać można, że przez działalność kulturalno-oświatową, należy rozumieć zakup biletów wstępu na koncerty, do kina, teatru, opery, organizowanie imprez kulturalnych w zakładzie pracy itp., zaś przez działalność sportowo-rekreacyjną, należy rozumieć karnety na basen, siłownię, organizowanie zawodów sportowych i gier, w których

biorą udział pracownicy i ich rodziny, zakup sprzętu oraz wyposażenie sali gimnastycznej, siłowni w firmie, pikniki, wynajem kortu tenisowego itp.,

W pozostałym zakresie wskazać należy, że pracodawcy nie powinni finansować jako działalności socjalnej, m.in. następujących rodzajów wydatków ponoszonych na:

- profilaktyczne szczepienia ochronne,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, szkolenia,
- ubezpieczenia emerytalne i na życie,
- dojazdy pracowników do pracy,
- prowadzenie przyzakładowego żywienia zbiorowego (zakładowych stołówek, restauracji, barów itp.),
- zakup środków trwałych na własne potrzeby,
- zakup upominków okolicznościowych, np. w związku z przejściem pracownika na emeryturę bądź rentę, zakupu wieńców pogrzebowych itp.
- wypłaty świadczeń, których nie przewiduje regulamin,
- zakup materiałów biurowych i materiałów promocyjnych, wydatków o charakterze administracyjnym, takich jak opłaty bankowe związane z prowadzeniem rachunku (są to koszty pracodawcy, a nie funduszu).

1.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o Funduszu, przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Przepis ten wprowadza tzw. zasadę wyłączności kryterium socjalnego. Odnośnie stosowania wskazanej zasady wypowiedział się Sąd Najwyższy w wielu orzeczeniach, zaś wypowiedzi te przeszły w tym zakresie pewną ewolucję. W wyroku z dnia z dnia 25 sierpnia 2004 r. sygn. I PK 22/03, SN wskazał, iż sprzeczne z ustawą jest wydatkowanie środków funduszu niezgodnie z zasadą ich przyznawania według kryterium socjalnego, to jest kryterium uzależniającego przyznawanie ulgowych usług i świadczeń wyłącznie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Podobny pogląd wyraził SN w wyrokach z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 579/00, OSNP 2003 nr 14, poz. 331 oraz z dnia 11 maja 1999 r., I PKN 664/98, OSNAPIUS 2000 nr 14, poz. 540. W wyroku z dnia 23 października 2008 r., II PK 74/08, OSNP 2010/7–8/88, SN wskazał jednak, iż przepis art. 8 ust. 1 ustawy o Funduszu nie

odnosi się do całości działalności socjalnej w rozumieniu art. 2 pkt 1 tej ustawy, a jedynie do ulgowych świadczeń i usług. Zdaniem SN regulamin może przewidywać wydatkowanie środków funduszu na inne cele mieszczące się w ramach działalności socjalnej oraz ustalać inne zasady korzystania z tych świadczeń, np. powszechnej dostępności na równych zasadach w zakresie imprez integracyjnych. Można by zatem na podstawie przywołanego orzeczenia, wyróżnić dwa rodzaje zasad przyznawania świadczeń z Funduszu:

- 1) według kryterium socjalnego, dla świadczeń mających określonego, indywidualnego adresata (paczki dla dzieci, bony dla pracowników itp.),
- 2) równo dla wszystkich, dla świadczeń powszechnie dostępnych na równych zasadach (imprezy okolicznościowe).

Jednakże w kolejnym z orzeczeń z dnia 16 września 2009 r., sygn. I UK 121/09, SN wskazał, że podstawową zasadą dysponowania środkami funduszu, jest zasada określona w art. 8 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Zdaniem SN, zasada ta stanowi, że przyznawanie ulgowych świadczeń i wysokość dopłat z funduszu powinno być uzależnione wyłącznie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby korzystającej z funduszu i nie ma w tym zakresie wyjątków. W orzeczeniu tym, SN stwierdził, że Regulamin Funduszu, nie może zmienić tej zasady. Stąd świadczenia wypłacone przez pracodawcę z pominięciem owej zasady, nie mogą być ocenione w sensie prawnym jako świadczenia socjalne, a jeżeli tak, to nie mogą korzystać z uprawnień przyznanych tym świadczeniom przez system ubezpieczeń społecznych i prawo podatkowe. Innymi słowy, pomoc z funduszu może być dokonywana jedynie wówczas, gdy uzależnia się jej przyznawanie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej pracownika.

Również w orzeczeniach urzędów skarbowych wskazuje się na bezwzględną konieczność przestrzegania kryterium socjalnego. Jak stwierdził Minister Finansów w indywidualnej interpretacji z dnia 06.12.2010, sygn. DD3/033/174/KDJ/10/PK-1143 jeśli źródłem finansowania imprezy integracyjnej jest zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, finansowanie musi uwzględniać sytuację dochodową pracowników. Oznacza to, że dofinansowanie z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych będzie różne dla poszczególnych pracowników, gdyż musi uwzględniać kryteria socjalne określone w Regulaminie Funduszu (por. również interpretacja indywidualna z dnia 29.08.2012, sygn. IPTPB2/415-388/11-3/12-S/DS, Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi).

Należy zatem przyjąć, że jedynym kryterium dotyczącym podziału środków z funduszu jest kryterium socjalne, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o Funduszu.

Mając na uwadze przywołane kryterium socjalne wskazać należy, że:

- przyznanie środków z funduszu nie może być uzależnione od stażu pracy ani wymiaru etatu czy rodzaju umowy o pracę,
- przyznawane z funduszu świadczenia muszą w sposób istotny różnić się w stosunku do osób uprawnionych o różnym statusie materialnym, czy sytuacji rodzinnej,
- możliwa jest sytuacja, w której osoby o najlepszej sytuacji materialnej w zakładzie pracy, nie otrzymają środków z funduszu.

Kryterium socjalne nie ma zastosowania w przypadku świadczenia urlopowego dla nauczycieli. Zgodnie z art. 53 ust. 1a Karty Nauczyciela, z odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, wypłacane jest nauczycielowi do końca sierpnia każdego roku świadczenie urlopowe w wysokości odpisu podstawowego, o którym mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustalonego proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy i okresu zatrudnienia nauczyciela w danym roku szkolnym.

1.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z funduszu.

Ze względu na przyznawanie środków z funduszu wyłącznie na podstawie kryterium socjalnego, należy ustalić odpowiednie zasady dotyczące ustalenia sytuacji socjalnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. W doktrynie przedmiotu proponuje się dwa rozwiązania:

- a) ustalenie sytuacji socjalnej wyłącznie na podstawie kryterium dochodowego,
- b) ustalenie sytuacji socjalnej na podstawie dodatkowo innych jeszcze kryteriów, takich jak np. szczególne obciążenia finansowe w postaci np. złego stanu zdrowia, trudnej sytuacji rodzinnej (osoby samotne, rodziny wielodzietne), czy jakiegoś zdarzenia losowego negatywnie wpływającego na sytuację materialną.

W praktyce za najlepsze rozwiązanie uznaje się oparcie ustalenia sytuacji socjalnej osoby uprawnionej, przede wszystkim o kryterium dochodowe, z tym, że przy ustaleniu tego dochodu należy wziąć pod uwagę liczbę i dochód osób, z którymi osoba ta prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Jeśli zaś chodzi o kryterium inne niż dochodowe, to powinno mieć ono zastosowanie w zasadzie wyłącznie w przypadku ubiegania się osoby uprawnionej o zapomogę losową czy doraźną. Wskazać bowiem należy, że kryterium to w przeciwieństwie

do dochodu, stanowi cechę niemierzalną i może stanowić uzasadnienie do świadczeń incydentalnych w postaci zapomóg, uzasadnionych właśnie charakterem zarówno tej cechy jak i wskazanych kryteriów.

Kolejnym problemem dotyczącym badania sytuacji socjalnej osoby uprawnionej, jest kwestia uzyskania danych dotyczących tej sytuacji. Jak wskazał SN w orzeczeniu z dnia 8 maja 2002 r. sygn. akt IPKN 267/2001, zasadą przyznawania ulgowych usług i świadczeń oraz dopłat z Funduszu, jest ich przyznawanie według kryteriów o charakterze wyłącznie socjalnym, tj. uzależnionych co do zasady i wysokości od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu. Z tego zaś punktu widzenia nie może być obojętne to, czy i jakie dochody osiąga pracownik poza zakładem pracy, w którym ubiega się o świadczenie oraz jaka jest sytuacja życiowa wszystkich członków jego rodziny, z którymi prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Jeżeli więc przyznawanie świadczeń jest uzależnione od wymienionych wyżej kryteriów, to oczywiste staje się, że sytuacja pracownika lub innej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu wymaga każdorazowo wyjaśnienia, ustalenia i oceny, co przyznaje administratorowi Funduszu, prawo do żądania od osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu, stosownych dokumentów dotyczących jego sytuacji socjalnej.

Powyższe stwierdzenia potwierdził Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (patrz:http://www.giodo.gov.pl/318/id_art/4764/j/pl/), wskazując ponadto, iż należy mieć na względzie fakt, iż przetwarzanie danych osobowych nie może prowadzić do gromadzenia ich w zakresie szerszym, niż jest to konieczne dla realizacji celu, w jakim dane są pozyskiwane, czyli w ujęciu ustawy o ochronie danych osobowych – przetwarzane. Zgodnie bowiem z art. 26 ust. 1 pkt 3 powołanej ustawy administrator danych osobowych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. Adekwatność danych w stosunku do celu ich przetwarzania powinna być rozumiana jako równowaga pomiędzy uprawnieniem osoby do dysponowania swymi danymi, a interesem administratora danych. Równowaga będzie zachowana, jeżeli administrator danych zażąda danych tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wypełnienia celu, w jakim dane są przetwarzane. Ponadto, jak wskazuje się w literaturze przedmiotu, z przepisu art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych, wynika w szczególności zakaz zbierania danych

niemających znaczenia, jak i danych o większym, niż konieczny stopniu szczegółowości, jak również danych zbieranych „na przyszłość”.

Istotna w tym zakresie jest również wypowiedź GODO, który stwierdził, że dane rodziny pracownika gromadzone w zw. z działalnością funduszu nie podlegają rejestracji jako, że są to dane dotyczące tego pracownika (patrz http://www.godo.gov.pl/348/id_art/1241/j/pl/).

1.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej

Ustawa o Funduszu nie przewiduje tworzenia przez administratora funduszu Komisji Socjalnej, jej utworzenie nie jest zatem obligatoryjne. Niemniej jednak administrator ma takie prawo w ramach tworzenia na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o Funduszu, Regulaminu Funduszu. Znaczenie Komisji Socjalnej wydaje się być nie do przecenienia, gdyż jej celem jest wyrażanie woli pracowników, co do podziału przysługujących im środków z Funduszu. Jednak sensu tworzenia Komisji, należy upatrywać jeszcze w nieco innym kontekście.

Zgodnie z art. 27 ust. 2 ustawy o związkach zawodowych, przyznawanie pracownikom świadczeń z Funduszu, dokonywane jest w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową. Nie ma przeszkód prawnych ku temu, aby działająca na terenie zakładu pracy organizacja związkowa, delegowała to uprawnienie na rzecz związkowca będącego członkiem Komisji, w drodze wspólnie wypracowanych z administratorem Funduszu zasad, zapisanych w Regulaminie. Znacznie uprości to procedurę przyznawania środków z Funduszu i da Komisji Socjalnej faktyczną legitymację do uzgadniania z administratorem Funduszu, sposobu wydatkowania środków.

Wskazane jest również, aby członkowie Komisji Socjalnej pochodzili z wyboru dokonanego spośród wszystkich pracowników danego zakładu pracy, z tym, że dobrze byłoby, aby członkowie Ci reprezentowali każdą z grup zawodowych funkcjonujących w zakładzie, a więc np. pracowników pedagogicznych i pracowników niepedagogicznych, oraz jak już było wspomniane, związki zawodowe.

Istotne jest również wskazanie zasad funkcjonowania Komisji Socjalnej, bądź bezpośrednio w Regulaminie, bądź w postaci odrębnego załącznika do Regulaminu, jako Regulamin pracy Komisji. Skoro bowiem administrator Funduszu wprowadza w Regulaminie ciało doradcze w postaci Komisji, od działania której uzależnione jest zgodne z prawem

wydatkowanie środków, to niezbędne jest określenie sposobu jej działania. Ważne jest również, aby działanie Komisji, w tym jej decyzje, polegały na zasadzie pisemności.

Istotne znaczenie dla pracy Komisji, ma wypowiedź GODO odnośnie dostępu pracowników (członków Komisji) do danych osobowych innych pracowników. Jak stwierdził GODO, dział kadr ma prawo przekazać akta osobowe pracownika innej osobie zatrudnionej u danego pracodawcy, o ile jest to niezbędne do prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych i o ile osoba, której pracodawca udostępnia akta personalne innej osoby u niego zatrudnionej, będzie posiadała nadane przez administratora danych (pracodawcę) upoważnienie do przetwarzania danych osobowych, w tym danych pochodzących z akt pracowniczych (por. http://www.giodo.gov.pl/348/id_art/3207/j/pl/).

Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych, w ewidencji osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych, którą prowadzi administrator, wskazać należy:

- imię i nazwisko osoby upoważnionej,
- datę nadania i ustania oraz zakres upoważnienia do przetwarzania danych osobowych,
- identyfikator, jeżeli dane są przetwarzane w systemie informatycznym.

1.1.7 Wzór Regulaminu Funduszu

Opracowano wzór Regulaminu Funduszu, jak również załącznika do Regulaminu w postaci Regulaminu Pracy Komisji Socjalnej. Nie opracowano pozostałych załączników, o których mowa w poniższym Regulaminie, albowiem ich treść zależy od indywidualnej sytuacji kadrowej i finansowej jednostek.

REGULAMIN ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

ZAGADNIENIA OGÓLNE

§ 1.

Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, opracowany został na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 4 marca 1984 r. o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych (tekst jedn. Dz.U. z 1996 r., Nr 70, poz 335 ze zm.),

- 2) ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 ze zm.),
- 3) stosownych aktów wykonawczych.

§ 2.

Użyte w Regulaminie określenia oznaczają:

Regulamin – Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

fundusz – Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzony w na podstawie ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych,

placówka – (wpisać nazwę placówki której dotyczy Regulamin),

administrator Funduszu – dyrektor placówki,

związki zawodowe – zakładowe (międzyzakładowe) organizacje związkowe działające w placówce i posiadające uprawnienia organizacji związkowych na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych,

emeryci i renciści byli pracownicy zakładu – osoby posiadające aktualny status emeryta lub rencisty (z tytułu niezdolności do pracy), którzy przed uzyskaniem świadczenia emerytalnego (rentowego) rozwiązali stosunek pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę,

Komisja Socjalna – zespół osób składający się z pracowników placówki, w tym pracowników należących do związków zawodowych, powołany w celu uzgadniania przyznawanych świadczeń z Funduszu, oraz do innych zadań wymienionych w niniejszym Regulaminie i regulaminie Komisji Socjalnej, którego treść stanowi załącznik nr 1 do Regulaminu.

§ 3.

1. Regulamin określa zasady tworzenia i przeznaczenia środków Funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej, oraz zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowych z Funduszu.
2. Środkami Funduszu administruje administrator Funduszu.
3. Środki Funduszu gromadzone są na odrębnym rachunku bankowym.
4. Podstawą działalności socjalnej w placówce jest regulamin ZFŚS oraz roczny plan wydatków wraz ze szczegółowym preliminarzem wydatków na poszczególne rodzaje działalności socjalnej, ustalony do 31 marca każdego roku przez administratora Funduszu w uzgodnieniu z Komisją Socjalną.

5. Nie korzystanie z Funduszu nie daje osobie uprawnionej podstawy do żądania jakiegokolwiek ekwiwalentu.

§ 4

1. W celu usprawnienia procesu uzgadniania stanowiska pracodawcy i związków zawodowych przy podejmowaniu decyzji o przyznawaniu świadczeń z Funduszu, jak również przygotowywania planu Funduszu, powołuje się stałą Komisję Socjalną, w skład której wchodzi pracownicy będący członkami związków zawodowych, w liczbie nie niższej niż 51 % składu Komisji.
2. Związki zawodowe, poprzez zatwierdzenie treści niniejszego Regulaminu, cedują na swoich przedstawicieli w Komisji Socjalnej uprawnienia, o których mowa w art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o związkach zawodowych jak również w art. 8 ust. 2 ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych.

§ 5

1. Przyznawanie osobom uprawnionym świadczeń z Funduszu, odbywa się na wniosek samego uprawnionego, przełożonego, opiekuna lub organizacji związkowej, i jest uzgadniane ze związkami zawodowymi, w ramach działającej Komisji Socjalnej, a następnie zatwierdzanie do wypłaty przez administratora Funduszu, co oznacza, że uzgodnienie to wyczerpuje ustawowy obowiązek wynikający z art. 27 ust 2 ustawy o związkach zawodowych.
2. Ostateczną decyzję o przyznaniu świadczenia z Funduszu podejmuje administrator Funduszu.

§ 4.

1. Wszystkie osoby zamierzające skorzystać w danym roku kalendarzowym ze świadczeń finansowych z Funduszu, powinny złożyć Komisji Socjalnej, w nieprzekraczalnym terminie do końca marca każdego roku, informację o sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej za poprzedni rok.
2. Osoba, która nie złożyła informacji wymienionej w ust. 1, lub złożyła ją po terminie, nie będzie mogła w danym roku kalendarzowym korzystać z ulgowych świadczeń finansowych z Funduszu.

3. Do końca marca danego roku świadczenia są przyznawane w oparciu o złożoną informację z roku poprzedniego, chyba że uprawniony złoży wcześniej nową informację.
4. Osoby zatrudnione w trakcie roku, tj. po 31 marca, składają informację, o której mowa w ust. 1 w momencie nawiązania stosunku pracy.
5. W razie powzięcia przez Komisję Socjalną wątpliwości co do wiarygodności danych przedstawionych przez osobę uprawnioną w informacji lub we wniosku o świadczenie, Komisja Socjalna może żądać od składającego taką informację lub wniosek, dokumentów potwierdzających te dane (np. zaświadczenie o dochodach pracownika z innego zakładu, dochodach współmałżonka, dziecka lub innego uprawnionego do korzystania z funduszu członka rodziny; zaświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły; decyzja Powiatowego Urzędu Pracy o wysokości pobieranego zasiłku dla bezrobotnych lub o przyznaniu statusu bezrobotnego bez prawa do zasiłku; decyzja o przyznaniu emerytury, renty lub zasiłku-świadczenia przedemerytalnego wraz z ostatnią decyzją waloryzacyjną itp.).

OSOBY UPRAWNIONE DO KORZYSTANIA Z ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

§ 5.

1. Do korzystania z Funduszu uprawnione są następujące osoby:
 - 1) pracownicy zatrudnieni na podstawie umowy o pracę (w całym okresie zatrudnienia), w tym na podstawie umowy w celu przygotowania zawodowego, bez względu na wymiar czasu pracy, rodzaj umowy o pracę i staż pracy,
 - 2) pracownicy zatrudnieni na podstawie powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę (w całym okresie zatrudnienia), bez względu na wymiar czasu pracy i staż,
 - 3) emeryci i renciści (w okresie pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy) byli pracownicy placówki, z którymi placówka rozwiązała stosunek pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę,
 - 4) członkowie rodzin osób wymienionych w pkt. 1-3, tj.:
 - a) małżonek,
 - b) dzieci własne, dzieci przysposobione oraz przyjęte na wychowanie w ramach rodziny zastępczej, dzieci jednego z małżonków, jeżeli na tym małżonku ciąży

obowiązek wychowania i utrzymania dziecka - w wieku do lat 18, a uczące się w wieku do lat 25, oraz bez względu na wiek dzieci z orzeczoną znaczną lub umiarkowaną stopniem niepełnosprawności

- c) małżonek po zmarłym pracowniku uprawniony do renty rodzinnej, której wysokość (brutto) nie przekracza 150% najniższego świadczenia z tego tytułu,
2. Uprawnienia do korzystania z Funduszu, jako członkowie rodziny, tracą osoby wymienione w ust. 1 pkt. 4 ppkt. b) i c) w przypadku wstąpienia w związek małżeński.

§ 6.

1. Przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych do korzystania z pomocy Funduszu (kryterium socjalne).
2. Do określenia sytuacji materialnej osób uprawnionych, o której mowa w ust. 1, przyjmuje się średni miesięczny dochód brutto przypadający na jednego członka rodziny osoby uprawnionej.
3. Za członków rodziny, o których mowa w ust. 2 uznaje się wspólnie zamieszkujące z osobą uprawnioną osoby, o których mowa § 5 pkt 4.
4. Wprowadza się tabele określające przysługujące kwoty dofinansowania do poszczególnych świadczeń z Funduszu, o których mowa w § 7 (załącznik nr 3 do Regulaminu). Tabele ustala się zgodnie z kryterium socjalnym, o którym mowa w ust. 1.

PRZEZNACZENIE ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

§ 7

Środki Funduszu przeznaczone są na:

- 1) dofinansowanie wypoczynku urlopowego organizowanego przez pracownika/emeryta/rencistę we własnym zakresie,
- 2) dofinansowanie do krajowego i zagranicznego wypoczynku dzieci i młodzieży w formie kolonii wypoczynkowych i zdrowotnych, obozów, zimowisk,
- 3) świadczenia urlopowe dla nauczycieli,
- 4) dofinansowanie wycieczki organizowanej przez placówkę,
- 5) dofinansowanie działalności kulturalno-oświatowej, sportowej i turystycznej,

- 6)udzielenie pomocy rzeczowej i finansowej, przeznaczonej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej w formie bezzwrotnych zapomóg,
- 7)pomoc finansową na cele mieszkaniowe w formie zwrotnych pożyczek.

SZCZEGÓŁOWE ZASADY FINANSOWANIA POMOCY Z ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

§ 8

Ustala się następujące szczegółowe sposoby finansowania działalności socjalnej:

- 1) działalność kulturalno – oświatowa, sportowa i turystyczna - dopłata do biletów wstępu do kin, teatrów, na imprezy kulturalne i sportowe itp.,
- 2) dopłata do wycieczki organizowanej przez placówkę - pokrycie kosztów przejazdu, noclegów, wyżywienia oraz biletów wstępu do placówek kulturalno-oświatowych,
- 3) pomoc rzeczową lub finansowa:
 - a) zapomoga doraźna udzielana w związku z trudną sytuacją, rodzinną i materialną osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu– przyznawana nie częściej niż raz w roku, a w sytuacjach wyjątkowych maksymalnie trzy razy w roku,
 - b) zapomoga losowa w związku z indywidualnymi zdarzeniami losowymi, klęskami żywiołowymi i długotrwałą chorobą lub śmiercią najbliższego członka rodziny, tj. współmałżonka lub dziecka oraz innych członków rodziny uprawnionych na podstawie § 5 Regulaminu do korzystania z pomocy socjalnej – poznawana nie częściej niż raz w roku, a w sytuacjach wyjątkowych, maksymalnie trzy razy w roku. Warunkiem uzyskania pomocy, jest przedstawienie przez osobę ubiegającą się o taką pomoc, wiarygodnego dokumentu potwierdzającego tą sytuację, tj. w przypadku długotrwałej choroby – zaświadczenie lekarza o długotrwałej (przewlekłej) chorobie, w przypadku śmierci członka rodziny – kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu, w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych (kradzież, pożar, zalenie, wypadek) – odpowiednie dokumenty (zaświadczenie odpowiedniego organu, oświadczenie ewentualnego świadka, kopia protokołu itp.).
- 4) Dofinansowanie do krajowego i zagranicznego wypoczynku dzieci i młodzieży – dofinansowanie możliwe jest po przedstawieniu imiennej faktury wystawionej przez podmiot prowadzący działalność w tym zakresie.

§ 9.

1. Pomoc finansowa na cele mieszkaniowe jest udzielana w formie oprocentowanej pożyczki.
2. Pożyczka może być udzielona na remont i modernizację domu lub lokalu mieszkalnego, oraz budowę domu lub zakup lokalu mieszkalnego.
3. Maksymalny okres spłaty pożyczki wynosi 3 lata przy oprocentowaniu 2% w skali roku. Pozostałe warunki spłaty pożyczki określa umowa z pożyczkobiorcą.
4. O pożyczkę można ubiegać się raz na dwa lata pod warunkiem spłaty poprzedniej pożyczki.
5. W uzasadnionych przypadkach pożyczka może być umorzona w części, po spłaceniu co najmniej 30% kwoty pożyczki.
6. W razie śmierci pożyczkobiorcy pożyczkę umarza się.
7. Ustala się następujący sposób zabezpieczenia spłaty pożyczki:
 - a) do kwoty złotych poręczycielem jest współmałżonek pracownika a w przypadku rozdzielenia majątkowej lub braku współmałżonka, inny pracownik;
 - b) dla kwot z przedziału od do złotych poręczycielami są dwaj pracownicy;
 - c) dla kwoty powyżej złotych sposób zabezpieczenia pożyczki będzie ustalany indywidualnie przez administratora Funduszu.
8. Pracownik otrzymujący pożyczkę zobowiązany jest do wyrażenia pisemnej zgody na potrącenie spłacanych rat pożyczki z wynagrodzenia za pracę.
9. Niespłacona pożyczka staje się natychmiast wymagalna w razie rozwiązania stosunku pracy z winy pracownika.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 13.

1. W sprawach nie uregulowanych niniejszym Regulaminem mają zastosowanie powszechnie obowiązujące przepisy prawa.
2. Regulamin wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia.

Zatwierdzam:

Związki zawodowe.

Zatwierdzam:

Administrator Funduszu

Regulamin pracy Komisji Socjalnej Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych

§ 1

Regulamin pracy Komisji Socjalnej Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (zwany dalej „Regulaminem pracy Komisji Socjalnej”), reguluje pracę Komisji Socjalnej, powołanej na podstawie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

§ 2

1. Komisja Socjalna (zwana dalej „Komisją”), realizuje zadania przewidziane w Regulaminie ZFŚS, w szczególności opiniuje wnioski o świadczenia z ZFŚS.
2. Komisja jest ciałem doradczym administratora Funduszu.
3. Komisja wraz z administratorem Funduszu czuwa nad przestrzeganiem Regulaminu ZFŚS.
4. Komisja w swojej pracy kieruje się zasadą wyłączności kryterium socjalnego, a w swoich opiniach jest niezależna.

§ 3

Komisja składa się z nieparzystej liczby członków, nie mniejszej niż 3 osoby, wybranych z pośród pracowników i emerytów placówki. Wybór członków Komisji dokonywany jest na zebraniu pracowniczym, przy obecności co najmniej połowy wszystkich pracowników.

§ 4

Kadencja członków Komisji trwa 3 lata od dnia powołania na stanowisko. W przypadku rezygnacji lub utraty członkostwa przez któregośkolwiek z członków komisji, nowy członek komisji zostaje wybrany nie później, niż w ciągu 3 miesięcy. Kadencja nowo wybranego członka, kończy się wraz z upływem kadencji pozostałych członków komisji.

§ 5

1. Utrata członkostwa w Komisji następuje wraz z ustaniem stosunku pracy członka Komisji w placówce.

2. Utrata członkostwa następuje także w przypadku rażącego i uporczywego niewykonywania przez członka Komisji swoich obowiązków wynikających z Regulaminu ZFŚS w tym Regulaminu Prac Komisji; decyzje w tej sprawie podejmuje Dyrektor placówki na uzasadniony wniosek wszystkich pozostałych członków Komisji.

§ 6

1. Członkowie Komisji wybierają spośród siebie przewodniczącego zwykłą większością głosów.

2. Przewodniczący Komisji może być w każdej chwili odwołany przez pozostałych członków Komisji w głosowaniu zwykłą większością głosów przy obecności wszystkich pozostałych członków Komisji. Przewodniczący nie bierze udziału w tym głosowaniu.

3. Przewodniczącym Komisji może być osoba, która daje rękojmię bezstronnego i sprawnego wypełniania swoich obowiązków a ponadto posiada wiedzę z zakresu ochrony danych osobowych a także ustawy o ZFŚS.

§ 7

1. Przewodniczący Komisji zwołuje posiedzenia oraz kieruje pracami Komisji.

2. Przewodniczący jest osobą uprawnioną do kontaktów z administratorem Funduszu w sprawach dotyczących prac Komisji.

3. Przewodniczący Komisji ma prawo do zwołania nadzwyczajnego posiedzenia Komisji.

4. W przypadku nieobecności Przewodniczącego, pracami Komisji kieruje wyznaczony przez niego uprzednio, inny członek Komisji.

§ 8

1. Dla ważności prac komisji wymagana jest obecność co najmniej 51 % członków.

2. Posiedzenia Komisji są protokołowane.

3. Administrator Funduszu ma prawo wzięcia udziału w posiedzeniu Komisji, bez prawa głosu.

§ 9

1. W razie braku możliwości wypracowania przez Komisję wspólnego stanowiska w danej sprawie, przewodniczący zarządzi głosowanie nad proponowanymi rozwiązaniami zwykłą większością głosów.

2. W przypadku jednakowej liczby głosów, rozstrzyga głos Przewodniczącego.

§ 10

1. Komisja zbiera się na posiedzenie zwykłe nie częściej niż raz w miesiącu, a w każdym razie nie rzadziej niż raz na 3 miesiące. Termin posiedzenia wyznaczy przewodniczący po konsultacji z członkami Komisji i administratorem Funduszu.
2. Administrator Funduszu ma prawo zwołać posiedzenie Komisji w każdym czasie.

§ 11

1. Komisja proponuje corocznie plan finansowy Funduszu a także określa terminy składania wniosków.
2. Plan finansowy ZFŚS a także terminy składania wniosków, wchodzi w życie po ogłoszeniu ich przez administratora Funduszu w formie zarządzenia.

§ 12

Do zadań Komisji należy w szczególności:

1. tworzenie co roku planu Funduszu i sprawozdania z wykonania planu,
2. prowadzenie pełnej ewidencji i dokumentacji przyznawanych świadczeń, w tym protokołów z posiedzeń Komisji,
3. przyjmowanie wniosków złożonych przez osoby uprawnione,
4. opiniowanie wniosków złożonych przez osoby uprawnione,
5. sporządzenie na podstawie ewidencji z działu kadr listy uprawnionych osób do otrzymania świadczeń,
6. współpraca z działem księgowości a także administracji i obsługi w sprawach wynikających z prac Komisji,
7. prowadzenie innych spraw wynikających z Regulaminu ZFŚS.

§ 13

Przewodniczący Komisji powierzy sprawy o których mowa w § 13 pkt. 2,3,5,6,7 poszczególnym członkom Komisji.

§ 14

W razie uzasadnionych wątpliwości co do informacji zawartych we wniosku o świadczenie, przewodniczący Komisji ma prawo żądać od wnioskodawcy dodatkowych wyjaśnień ustnych bądź pisemnych, w szczególności dotyczących liczby osób będących członkami rodziny uprawnionego i dochodu rodziny, przy zachowaniu ograniczeń wynikających z prawa pracy i ustawy o ochronie danych osobowych.

§ 16

W stosunku do wniosków przyjętych w czasie obowiązywania dotychczasowych przepisów dotyczących pracy Komisji Socjalnej, stosuje się przepisy nowego Regulaminu Pracy Komisji Socjalnej.

1.2 FINANSE FUNDUSZU

1.2.1 Odpis

Według art. 5 ust. 1 ustawy o Funduszu, Fundusz tworzy się z corocznego odpisu podstawowego, naliczanego w stosunku do przeciętnej liczby zatrudnionych. Wg. art. 5 ust.2 ustawy, wysokość odpisu podstawowego, o którym mowa w ust. 1, wynosi na jednego zatrudnionego, z zastrzeżeniem ust. 2a i 3, 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim lub w drugim półroczu roku poprzedniego, jeżeli przeciętne wynagrodzenie z tego okresu stanowiło kwotę wyższą. Wg. art. 5 ust. 2a, wysokość odpisu podstawowego na jednego pracownika młodocianego wynosi w pierwszym roku nauki 5%, w drugim roku nauki 6%, a w trzecim roku nauki 7% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2. Wg. art. 5 ust 3ustawym, wysokość odpisu podstawowego na jednego pracownika wykonującego prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze – w rozumieniu przepisów o emeryturach pomostowych, wynosi 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2. Wg. art. 5 ust. 4, wysokość odpisu podstawowego może być zwiększona o 6,25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2, na każdą zatrudnioną osobę, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności. Wg. art. 5 ust. 5, pracodawcy sprawujący opiekę socjalną nad emerytami i rencistami, w tym także ze zlikwidowanych zakładów pracy, mogą zwiększyć Fundusz o 6,25% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 2, na każdego emeryta i rencistę uprawnionego do tej opieki.

Wysokość odpisów i zwiększeń na zfsś w 2012 i 2013 r.:²

² Opracowano na podstawie:

- ustawa z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. z 30 grudnia 2011 Nr 291 poz. 1707);
- ustawa z 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej
- ustawa z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 z późn. zm.);
- obwieszczenie Prezesa GUS z 18 lutego 2011 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2010 r. i w drugim półroczu 2010 r. (M.P. Nr 15, poz. 156).

		Procent przeciętnego wynagrodzenia	Kwota przeciętnego wynagrodzenia w II półroczu 2010 r.	Wysokość odpisu lub zwiększenia w 2012 i 2013 r.
Obowiązkowe odpisy podstawowe	normalne warunki	37,50%	2917,14 zł	1093,93 zł
	warunki szczególne	50%		1458,57 zł
	młodociani	I rok nauki 5%		145,86 zł
		II rok nauki 6%		175,03 zł
		III rok nauki 7%		204,20 zł
Odpisy fakultatywne	niepełnosprawni w stopniu znacznym lub umiarkowanym	zwiększenie odpisu o 6,25% z kwoty przeciętnego wynagrodzenia		182,32 zł
	byli pracownicy zakładu będący emerytami lub rencistami, nad którymi zakład pracy sprawuje opiekę socjalną	zwiększenie zfs o 6,25% z kwoty przeciętnego wynagrodzenia		182,32 zł
	na każdego zatrudnionego, jeśli pracodawca utworzył żłobek lub klub dziecięcy (pod warunkiem przeznaczenia całości tego zwiększenia na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego)	zwiększenie zfs o 7,5% kwoty z przeciętnego wynagrodzenia		218,79 zł

Wg. art. 53 ust. 1 Karty Nauczyciela, dla nauczycieli dokonuje się corocznie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości ustalonej jako iloczyn planowanej, przeciętnej w danym roku kalendarzowym, liczby nauczycieli zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze zajęć (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) skorygowanej w końcu

roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych nauczycieli (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) i 110% kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3 KN, obowiązującej w dniu 1 stycznia danego roku. Wg. art. 53 ust. 2 KN, dla nauczycieli będących emerytami, rencistami lub nauczycielami pobierającymi nauczycielskie świadczenie kompensacyjne dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 5% pobieranych przez nich emerytur, rent oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

Na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy budżetowej na rok 2012 (Dz.U. z 2012 r., poz. 273) obowiązująca w dniu 1 stycznia 2012 r. kwota bazowa dla nauczycieli wynosiła 2 618,10 zł. A zatem, wysokość odpisu na pełnozatrudnionego nauczyciela w 2012 r. powinna być liczona w następujący sposób: $2\,618,10 \text{ zł} \times 110 \% = 2\,879,91 \text{ zł}$. Zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U z 2012 r. poz. 1456) w 2013 r. wysokość kwoty bazowej dla obliczenia odpisu jest taka sama jak w 2012 r. a więc odpis w 2013 r. jest równy wartości odpisu w 2012 r.

Zgodnie z art. 53 ust. 1a Karty Nauczyciela, z odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w ust. 1, wypłacane jest nauczycielowi do końca sierpnia każdego roku świadczenie urlopowe w wysokości odpisu podstawowego, o którym mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustalonego proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy i okresu zatrudnienia nauczyciela w danym roku szkolnym. Wynika stąd, że zarówno w 2012 jak i 2013 r. wysokość świadczenia urlopowego przypadająca na jednego zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nauczyciela, pozostającego w stosunku pracy przez cały rok szkolny, wynosi 1093,93 zł.

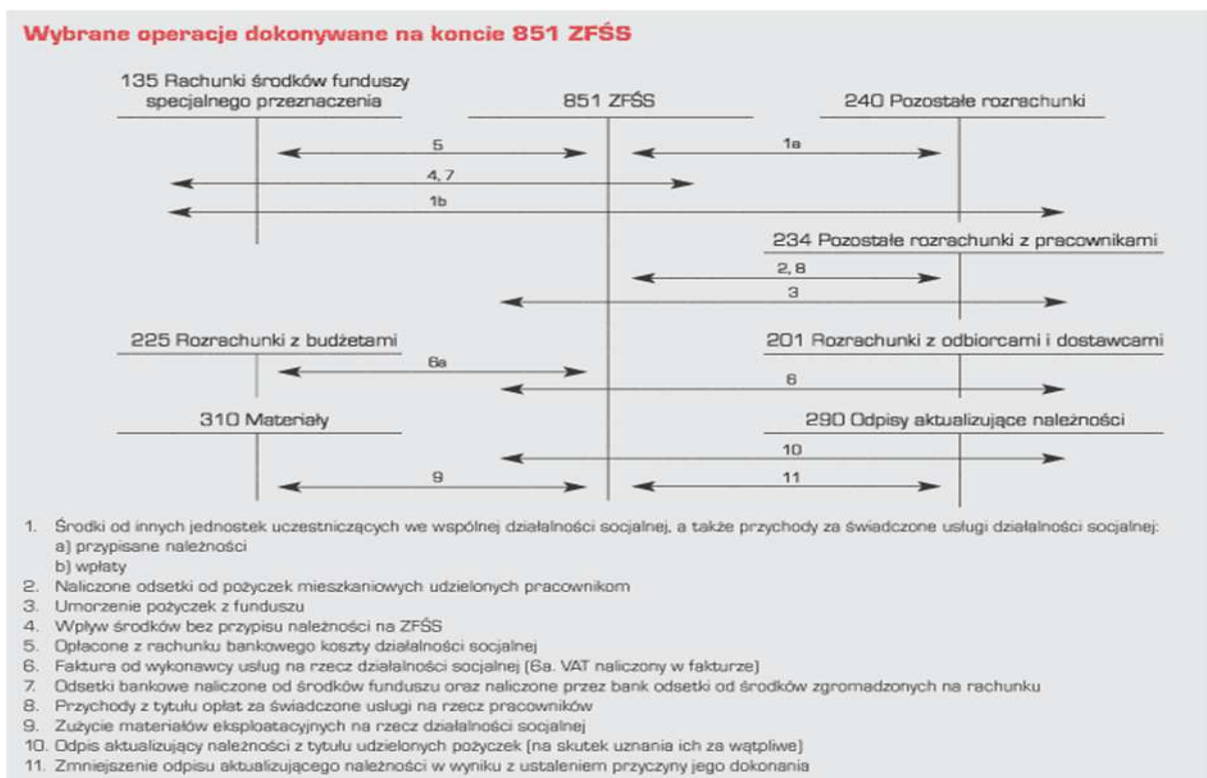
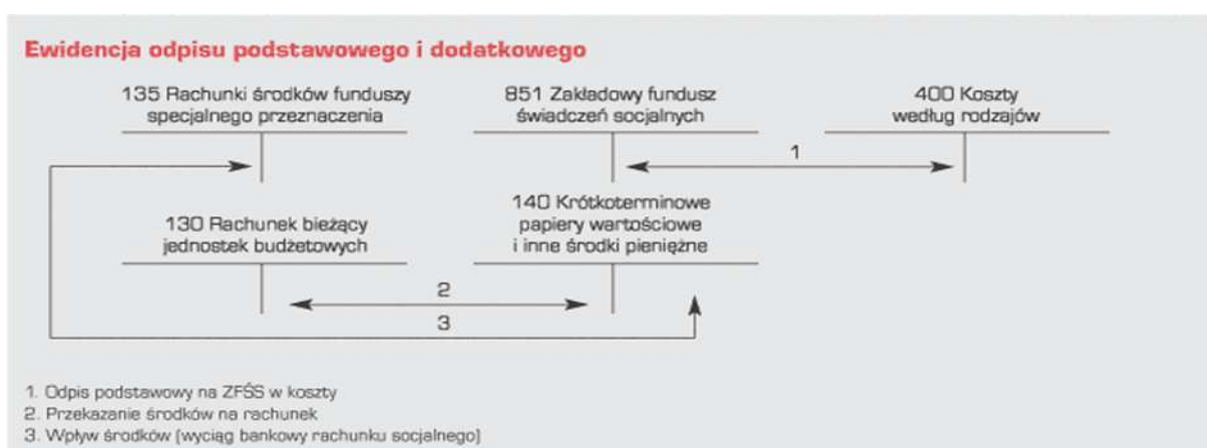
Podstawą naliczania odpisu na Funduszu, jest przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba osób zatrudnionych u pracodawcy obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy, po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy (§ 1 rozporządzenia MPiPS z 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zfs – DzU nr 43, poz. 349, zwanego dalej rozporządzeniem).

Ustalając przeciętny poziom zatrudnienia w danym roku kalendarzowym, należy zsumować przeciętną liczbę zatrudnionych w poszczególnych miesiącach, a następnie otrzymaną sumę podzielić przez 12 (§ 3 ww. rozporządzenia). Na koniec roku należy skorygować planowaną liczbę zatrudnionych do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych. Jeśli między planowanym a faktycznym zatrudnieniem jest różnica, pracodawca ma obowiązek

skorygować dokonany odpis na Funduszu. Przepisy wskazanego wyżej rozporządzenia nie podają, jak obliczyć przeciętną liczbę zatrudnionych. Dlatego w praktyce pracodawcy korzystają z metod statystycznych opisanych w objaśnieniach do sprawozdań statystycznych, tj. w objaśnieniach do formularza Z-03 – sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach i w Z-06 – sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy.

W praktyce najlepsza jest tzw. metoda uproszczona, która polega ona na zsumowaniu stanów dziennych w pierwszym i ostatnim dniu miesiąca i podzieleniu ich przez 2.

1.2.2 Plan kont i ewidencja³.

³ Wykazy zostały opracowane przez Izabelę Gras, w „Rachunkowość budżetowa”, nr 24/2005, str. 14)

1.2.3 Plan finansowy.

Plan finansowy powinien obejmować:

1) po stronie przychodów:

- bilans otwarcia,
- odpis obligatoryjny i fakultatywny,
- zwiększenia powstałe ze spłat pożyczek na cele mieszkaniowe z oprocentowaniem,
- środki pochodzące z oprocentowania rachunku bankowego Funduszu,
- prognozowane przychody z innych źródeł o których mowa w ustawie,

2) po stronie wydatków:

- kwoty zaplanowane do poniesienia w danym roku budżetowym na rodzaje świadczeń socjalnych
- tabele przyznawanych świadczeń wraz z wysokością dofinansowania w zależności od sytuacji socjalnej (pozycja ta nie jest obowiązkowa dla planu finansowego, jeżeli wartości te są co roku stałe, w tej sytuacji może być to załącznik do regulaminu funduszu).

Przy tworzeniu planu i wykonaniu planu finansowego należy mieć na uwadze dwie zasady:

- kwota rezerwy nie powinna być niższa niż 5 % i wyższa niż 10% wydatkowanych środków, z tym że wartości te mogą być wyższe jeżeli z praktyki wynika, że organ prowadzący placówkę przekazuje stosunkowo późno środki na odpis na Fundusz,
- nie wolno pokrywać działalności funduszu ze środków innych niż wskazane w ustawie, zaś w razie braku środków, należy dokonać stosownej korekty w planie funduszu w tym w tabeli wysokości przyznawanych świadczeń, po stosownych negocjacjach ze związkami zawodowymi.

1.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące świadczeń z Funduszu⁴.

1. Świadczenia rzeczowe i pieniężne:

Wolna od podatku jest wartość świadczeń rzeczowych otrzymywanych przez pracownika oraz otrzymanych przez niego w tym zakresie świadczeń pieniężnych, sfinansowanych w całości ze środków Funduszu lub funduszy związków zawodowych –

⁴ Rozdział opracowany na podstawie publikacji Ewy Milewskiej pt. „Opodatkowanie świadczeń socjalnych” w: „Poradnik Instytucji Pomocy Społecznej” nr 4/2013 str. 44

łącznie do wysokości nieprzekraczającej w ciągu roku kwoty 380 zł (art. 21 ust. 1 pkt 67 updof).

W przypadku innej formy finansowania takich świadczeń, ich wartość stanowi dla pracownika przychód ze stosunku pracy podlegający w całości opodatkowaniu na podstawie art. 12 ust. 1 updof.

Jeśli pracownik w ciągu roku otrzyma świadczenia (rzeczowe i pieniężne) o wartości przewyższającej 380 zł, nadwyżka będzie podlegała opodatkowaniu. Tak samo będzie w sytuacji, gdy pracownik otrzyma w trakcie roku kilka świadczeń rzeczowych i pieniężnych o małej wartości, ale ich suma liczona narastająco przekroczy 380 zł.

Wolne od opodatkowania są również świadczenia otrzymane z ZFŚS, związane z pobytem dzieci osób uprawnionych do tych świadczeń w żłobkach lub klubach dziecięcych (art. 21 ust. 1 pkt 67a updof).

Świadczenia rzeczowe sfinansowane ze środków ZFŚS nie podlegają oskładkowaniu niezależnie od ich wartości (§ 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe; dalej: rozporządzenie składkowe).

Wolne od podatku są świadczenia otrzymywane przez emerytów i rencistów w związku z łączącym ich uprzednio z zakładami pracy stosunkiem służbowym, stosunkiem pracy lub spółdzielczym stosunkiem pracy, w tym od związków zawodowych – do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2280 zł (art. 21 ust. 1 pkt 38 updof).

Paczki świąteczne (np. ze słodyczami) oraz świadczenia pieniężne wypłacone w zamian paczek świątecznych – korzystają ze zwolnienia od podatku jako świadczenia rzeczowe do wysokości 380 zł w skali roku (art. 21 ust. 1 pkt 67 updof). Wartość paczek świątecznych (zarówno dla pracowników jak i dla dzieci pracowników) korzysta ze zwolnienia od podatku określonego w art. 21 ust. 1 pkt 67 updof, pod warunkiem że paczki te są w całości finansowane ze środków ZFŚS.

Paczki świąteczne sfinansowane ze środków ZFŚS nie podlegają oskładkowaniu niezależnie od ich wartości (§ 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia składkowego).

Świadczeniami rzeczowymi nie są bony, talony i inne znaki uprawniające do ich wymiany na towary i usługi (art. 21 ust. 1 pkt 67 updof). Jeśli pracodawca dał pracownikowi bon towarowy, to powinien doliczyć jego wartość do dochodu pracownika i odprowadzić zaliczkę na podatek dochodowy. Wartość tych bonów należy traktować jako składnik

wynagrodzenia pracownika w miesiącu ich otrzymania (zgodnie z art. 12 ust. 1 updof). Nie jest też istotne, że bony zostały w całości sfinansowane ze środków ZFŚS, a ich wartość nie przekracza 380 zł, wtedy też nie skorzystają ze zwolnienia od podatku. Wartość bonu towarowego pracodawca musi doliczyć do dochodu pracownika, od którego odprowadzi zaliczkę na podatek.

Przepis art. 21 ust. 1 pkt 67 updof dotyczy jednak tylko i wyłącznie bonów, talonów przekazanych pracownikom. Ze zwolnienia od podatku korzystają natomiast bony, talony przekazane emerytom i rencistom – byłym pracownikom do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2280 zł (na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 38 updof).

Bony towarowe i talony sfinansowane ze środków ZFŚS nie podlegają oskładkowaniu niezależnie od ich wartości (§ 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia składkowego).

2. Imprezy integracyjne (odnośnie możliwości i sposobu organizacji imprez integracyjnych por. pkt 1.1.3):

Poglądy organów skarbowych jak również Naczelnego Sądu Administracyjnego, przeszły pewną ewolucję odnośnie obowiązku i sposobu opodatkowania imprez integracyjnych.

Jak stwierdził Minister Finansów w interpretacji indywidualnej z dnia 06.12.2010, sygn. DD3/033/174/KDJ/10/PK-1143, na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 67 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wolna od podatku dochodowego jest wartość otrzymanych przez pracownika w związku z finansowaniem działalności socjalnej, o której mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, rzeczowych świadczeń oraz otrzymanych przez niego w tym zakresie świadczeń pieniężnych, sfinansowanych w całości ze środków zakładowego funduszu świadczeń socjalnych lub funduszy związków zawodowych, łącznie do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 380 zł. Świadczeniem takim jest dla pracownika udział w imprezie integracyjnej sfinansowanej przez pracodawcę ze środków Funduszu. Wartość tego świadczenia to koszt jednostkowy udziału poszczególnych pracowników w imprezie. Jak stwierdził dalej MF, jeżeli odpłatności za zorganizowanie imprezy dokonano ryczałtowo, koszt całkowity należy podzielić przez liczbę wszystkich pracowników (jeśli impreza miała charakter obowiązkowy) lub przez liczbę pracowników, którzy deklarowali chęć wzięcia w niej udziału, a następnie przypisać tak obliczoną kwotę do przychodu ze stosunku pracy uczestników imprezy.

Zgodnie ze stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażonym w wyroku z dnia 3 czerwca 1998 r., sygn. akt I SA/Ka 1719/96, ewentualne trudności towarzyszące indywidualizacji świadczeń na rzecz poszczególnych pracowników mają charakter drugorzędny i nie mogą wpływać na byt i zakres obowiązku podatkowego. Na wysokość przychodu pracownika powstałego w związku z jego uczestnictwem w imprezie integracyjnej nie wpływa poziom wykorzystania poszczególnych atrakcji przewidzianych dla uczestników, bowiem cena, którą uiszczał pracodawca za zorganizowanie imprezy nie była uzależniona od stopnia skonsumowania tych atrakcji przez pracowników. Innymi słowy, z podatkowego punktu widzenia bez znaczenia jest ile i jakie dania i napoje skonsumował pracownik, jak również czy brał udział i w jakim zakresie skorzystał z atrakcji przewidzianych podczas imprezy. Zarówno kwoty dofinansowania przekraczające limit kwotowy powyższego zwolnienia jak i wartość nieodpłatnych świadczeń, z tytułu uczestnictwa pracownika w imprezie integracyjnej, stanowią przychód pracownika ze stosunku pracy, od którego płatnik ma obowiązek obliczyć, pobrać i odprowadzić zaliczkę na podatek dochodowy według zasad określonych w art. 31, 32 i 38 updof.

Należy jednak zwrócić uwagę, że w najnowszym orzecznictwie NSA pojawia się zdanie przeciwne, co do ustalenia faktycznego przychodu pracownika i w konsekwencji powstania obowiązku podatkowego. Jak stwierdził NSA w wyroku z 17 maja 2013 r. (II FSK 1812/11), o „wartości” otrzymanych świadczeń (zarówno w „naturze”, jak też „innych nieodpłatnych” świadczeń) możemy mówić tylko wówczas, gdy świadczenia dla każdego danego pracownika będą mogły być wyrażone w pieniądzu lub innym środku płatniczym. Z kolei ten zabieg musi wiązać się z jednoznacznym przypisaniem określonej ilości (np. wagi, objętości, sztuk) poczęstunku dla każdego danego pracownika. Jeśli zatem na takim spotkaniu nie podaje się dań w sposób wyodrębniony dla każdej osoby (pracownika), to wówczas wykluczona zostaje możliwość obliczenia wartości świadczenia (posiłku) i jego przypisania każdemu uczestniczącemu w spotkaniu pracownikowi. Jak stwierdził dalej NSA, mając na uwadze powyższe wywody, za niedopuszczalne należy uznać ustalanie wartości świadczenia dla przychodów poszczególnych pracowników poprzez dzielenie faktycznie poniesionych kosztów na ilość pracowników, którzy skorzystali z możliwości udziału w spotkaniu. Dokonywanie bowiem takich matematycznych czynności obliczenia wartości świadczenia dla przychodów pracowników ustawodawca nie przewidział w jakichkolwiek przepisach prawa.

Podobne stanowisko zajął NSA w wyroku z 25 kwietnia 2013 r. (II FSK 1828/11), stwierdzając, że: „(...) w przypadku, gdy wartości świadczeń nieodpłatnych nie można przyporządkować do świadczeń uzyskiwanych przez konkretnego pracownika – bez względu na to, czy skorzystał on z poczęstunku, czy też nie (ewentualnie, w jakim zakresie to nastąpiło), brak jest podstaw do ustalenia przychodu z tytułu świadczeń nieodpłatnych w związku z organizacją przez pracodawcę imprez integracyjnych. W takiej bowiem sytuacji nie można stwierdzić, czy pracownik w istocie otrzymał określone świadczenie i jaka jest jego wartość. Przychód nie może bowiem zostać hipotetycznie przypisany podatnikowi, lecz musi zostać ustalony zgodnie ze wskazaniami zawartymi w treści art. 11 ust. 1 i ust. 2a pkt 1–4 w związku z art. 12 ust. 1 i 3 u.p.d.o.f. (...)”.

Zbieżne poglądy zostały wyrażone w wyrokach NSA: z 11 stycznia 2011 r. (II FSK 1531/09), z 24 stycznia 2013 r. (II FSK 1064/11) oraz z 20 lutego 2013 r. (II FSK 1256/11).

Wskazać również należy, że nie wyklucza zastosowania zwolnienia podatkowego sytuacja, gdy z ZFŚS pokrywana jest część należności za wigilię zakładową, a pozostałą kwotę finansuje pracownik z własnych środków.

3. Wypoczynek wakacyjny:

W przypadku dofinansowania zorganizowanych wczasów rodzinnych pracownika ze środków pochodzących z ZFŚS, wolna od podatku będzie jedynie kwota świadczenia przypadająca na dzieci i młodzież (pod warunkiem że nie ukończyły 18 lat). Zwolnienie to stanowi niezależną podstawę do nienaliczenia podatku od dochodu, w stosunku do tej, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 67 upodf. Natomiast kwota przypadająca na pozostałych członków rodziny powiększy dochód pracownika. Wolne od podatku, zgodnie z art. 21 ust. 1 pkt 78 upodf, są wyłącznie dopłaty do wypoczynku zorganizowanego przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie, w formie wczasów, kolonii, obozów i zimowisk, w tym również połączonego z nauką, pobytu na leczeniu sanatoryjnym, w placówkach leczniczo-sanatoryjnych, rehabilitacyjno-szkoleniowych i leczniczo-opiekuńczych oraz przejazdów związanych z tym wypoczynkiem i pobytem na leczeniu – dzieci i młodzieży do lat 18:

- z funduszu socjalnego, ZFŚS oraz zgodnie z odrębnymi przepisami wydanymi przez właściwego ministra – niezależnie od ich wysokości,
- z innych źródeł – do wysokości nieprzekraczającej w roku kwoty 760 zł.

Świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach ZFŚS nie podlegają oskładkowaniu (§ 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia składkowego).

Dopłaty dla emerytów i rencistów (byłych pracowników jednostki) na podstawie przepisu art. 21 ust. 1 pkt 38 updof w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2011 r. korzystają ze zwolnienia od podatku w limitowanym zakresie do wysokości 2280 zł w skali roku. Powyżej tej kwoty – wypłata świadczenia pieniężnego z ZFŚS dla emerytów i rencistów, których łączył uprzednio z zakładem pracy stosunek pracy (służbowy), podlega opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym w wysokości 10% należności (art. 30 ust. 1 pkt 4 updof). Dla byłych pracowników zaś – obecnie emerytów i rencistów – takie dofinansowanie stanowi przychód z innych źródeł.

4. Zapomogi:

Należy wskazać na istotne rozróżnienie zapomogi doraźnej i zapomogi losowej. Jak wskazał Dyrektor Izby Skarbowej w Poznaniu w interpretacji indywidualnej z dnia 01.08.2013 r. nr ILPB1/415-619/13-2/AG, zgodnie art. 21 ust. 1 pkt 26 u.p.d.o.f, wolne od podatku dochodowego są zapomogi otrzymane w przypadku indywidualnych zdarzeń losowych, klęsk żywiołowych, długotrwałej choroby lub śmierci - do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 2.280 zł, z zastrzeżeniem pkt 40 i 79. Jak wskazał, pod pojęciem „indywidualnego zdarzenia losowego” można rozumieć wszelkie nagłe, niespodziewane, pojedyncze zdarzenia wywołane przyczynami zewnętrznymi, których nie można przewidzieć, a które są niezależne od człowieka, nawet przy zachowaniu należytej staranności jak np. kradzieże, włamania, zniszczenie domu lub mieszkania spowodowane zalaniem wodą lub pożarem, nieszczęśliwe wypadki powodujące uszczerbek na zdrowiu, śmierć. Odnosnie zapomogi doraźnej, korzysta ona z ogólnego zwolnienia o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 67 updof. Obydwie zapomogi wolne są od składek na ubezpieczenia społeczne.

5. SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO – WYCHOWAWCZY NR 1 W POLICACH

5.1 REGULAMIN ZAKŁADOWEGO FUNDUSZU ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

5.1.1 Zagadnienia ogólne

Regulamin w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym nr 1 w Policach (zwanym dalej Ośrodkiem) został wprowadzony Zarządzeniem dyrektora Ośrodka nr 6A/2011 z dnia 04 maja 2011 w sprawie Regulaminu ZFŚS. Regulamin został zatwierdzony przez działające w Ośrodku związki zawodowe ZNP i Solidarność.

5.1.2 Osoby uprawnione do korzystania z Funduszu

Zgodnie z § 12 do korzystania z Funduszu uprawnieni są:

- 1) pracownicy zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy na podstawie mianowania, umowy o pracę na czas określony i nieokreślony,
- 2) pracownicy przebywający na urlopach wychowawczych, nauczyciele przebywający na urlopach zdrowotnych oraz nauczyciele przeniesieni w stan nieczynny,
- 3) emeryci i renciści – byli pracownicy, dla których Ośrodek był ostatnim miejscem pracy poprzedzającym pobranie świadczenia emerytalnego lub rentowego,
- 4) współmałżonkowie i dzieci do lat 18 (uczące się do lat 25) po zmarłym pracowniku, uprawnieni do renty rodzinnej, która nie przekracza 150 % najniższego w danym roku świadczenia z tego tytułu,
- 5) pozostające na utrzymaniu dzieci własne, przysposobione w ramach rodziny zastępczej, dzieci współmałżonków, w wieku do lat 18, uczące się do lat 25
- 6) emeryci i renciści – byli pracownicy, dla których Ośrodek był ostatnim miejscem pracy, świadczący umowę o pracę na rzecz Ośrodka, są traktowani jak pracownicy zakładu pracy, świadczenia mogą otrzymać bez okresu wyczekiwania, jednak zgodnie z wymiarem czasu pracy i okresem zatrudnienia
- 7) emeryci i renciści spoza Ośrodka świadczący umowy o pracę na rzecz Ośrodka są traktowani jak nowozatrudnieni pracownicy.

Ocena:

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o Funduszu, do świadczeń z Funduszu uprawnione są m.in. rodziny emerytów i rencistów, byłych pracowników zakładu pracy. Jak wynika z zawartego w Regulaminie katalogu osób uprawnionych, brak jest wskazania jakiegokolwiek

członków rodzin emerytów i rencistów, byłych pracowników zakładu pracy. Wskazać również należy, iż niejasne pozostaje kryterium pozostawania na utrzymaniu, o którym mowa w § 12 pkt. 5 Regulaminu. Kryterium to powinno zostać zdefiniowane, np. po poprzez ustalenie maksymalnego progu dochodu dziecka, powyżej którego traci ono prawo do korzystania z Funduszu.

5.1.3 Rodzaje działalności socjalnej

Zgodnie z § 13 Regulaminu, środki finansowe z Funduszu przeznaczone są na:

- 1) świadczenia urlopowe dla nauczycieli
- 2) dofinansowanie do wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży pracowników
- 3) dofinansowanie wypoczynku indywidualnego pracowników obsługi i administracji
- 4) zapomogi losowe (bezzwrotne)
- 5) zapomogi doraźne (bezzwrotne)
- 6) pożyczki mieszkaniowe
- 7) paczki okolicznościowe (Mikołajki) w formie świadczenia pieniężnego, otrzymują je dzieci do 15 roku życia (rocznikowo)
- 8) dofinansowanie imprez rekreacyjno-sportowych, integracyjnych organizowanych przez Ośrodek dla pracowników
- 9) finansowanie (dofinansowanie) rajdów, wycieczek pracowniczych organizowanych przez Ośrodek
- 10) udzielanie pomocy finansowej związanej ze wzmożonymi wydatkami w okresie Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia
- 11) udzielenie pomocy finansowej emerytom i rencistom związanej z letnim wypoczynkiem

Ocena:

Regulamin nie precyzuje sposobu dofinansowania imprez integracyjnych organizowanych przez Ośrodek, wg. oświadczenia dyrektora placówki i zgromadzonej dokumentacji, w latach 2012/2013 takie imprezy nie odbyły się. Brak jest w Regulaminie definicji zapomóg doraźnych i losowych, definicje te są potrzebne ze względu na to, że są to nazwy zbyt generalne dla jednolitego ich stosowania. Należy wprowadzić stosowne definicje zapomóg zgodne z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych.

5.1.4 Zasady przyznawania środków z Funduszu.

Regulamin nie precyzuje od jakich kryteriów socjalnych uzależnione jest otrzymanie środków z Funduszu. Wskazać zatem należy, iż w takim wypadku zastosowanie znajdzie art. 8 ust. 1 ustawy o Funduszu. W Regulaminie należy mimo to wskazać szczegółowo jakie kryteria decydują o przyznaniu środków.

W § 14 ust. 1 wskazano, iż nowozatrudniony pracownik może ubiegać się o świadczenie z Funduszu po roku czasu pracy w Ośrodku z wyjątkiem pożyczki, o którą można wnioskować po przepracowaniu 3 lat i uzyskaniu umowy na czas określony. Zgodnie z § 16 ust. 2 dofinansowanie do wypoczynku zorganizowanego dzieci i młodzieży przyznaje się pracownikowi po przepracowaniu jednego roku, na wniosek pracownika. Jak stanowi § 17 Regulaminu, uprawnionymi do korzystania z dofinansowania do wypoczynku indywidualnego pracowników niepedagogicznych są: pracownicy niepedagogiczni Ośrodka po przepracowaniu jednego roku w tym samym Ośrodku, pracownicy zatrudnieni w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy, odpowiednio do wymiaru etatu. W § 18 stwierdzono, iż zapomoga doraźna może być udzielona pracownikom po przepracowaniu jednego roku.

Ocena:

Nieprawidłowe jest uzależnienie możliwości otrzymania świadczenia z Funduszu od kryteriów innych niż socjalne, tj. w tym przypadku stażu pracy, wysokości etatu i okresu obowiązywania umowy o pracę.

5.1.5 Tryb ubiegania się o świadczenia z funduszu

Zgodnie z § 9 ust. 3 Regulaminu, świadczenia socjalne nie są świadczeniami należnymi, zaś wnioski rozpatrzone odmownie nie wymagają uzasadnienia.

Ocena:

Wskazać należy, że nieprawidłowe jest zamieszczenie w Regulaminie przepisu, który stanowi, iż odmowa przyznania środków z Funduszu nie wymaga uzasadnienia, jak również, iż świadczenia z Funduszu nie są świadczeniami należnymi. Pomijając kwestie interpretacji użytego wyrażenia „świadczenie należne”, wskazać należy, iż zapewne chodzi tu o roszczenie pracownika o wypłatę danego świadczenia z Funduszu. Roszczenie to, oparte jest każdorazowo na przepisach regulaminu i jest ono „należne”, czyli przysługuje, zawsze wtedy, kiedy przepisy regulaminu kształtują dane uprawnienie, o ubieganie się o to świadczenie. Roszczenie to bowiem, pozostaje korelatem tego uprawnienia. Nie można zatem in

abstracto wyeliminować możliwości posiadania przez pracownika roszczenia o wypłatę środków z Funduszu, skoro środki z tego funduszu wg. ustawy o Funduszu i Regulaminu w jednostce, podlegają obligatoryjnemu podziałowi wśród osób uprawnionych wg. określonych kryteriów socjalnych. Z tych samych przyczyn, nieprawidłowe (choć formalnoprawnie poprawne w pewnych sytuacjach, w zależności od przyjętego kryterium) jest wskazanie, iż decyzja o odmowie przyznania środków, nie podlega uzasadnieniu.

Zgodnie z § 11 ust. 2 Regulaminu, osoba składająca wniosek o świadczenie z Funduszu, zobowiązana jest go wiarygodnie uzasadnić, podając rzetelnie wyliczony dochód. Dochodem przyjmowanym w celu ustalenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej są wszelkie dochody brutto pochodzące ze wszystkich źródeł uzyskiwanych łącznie ze współmałżonkiem, w przeliczeniu na jednego członka rodziny.

Ocena:

Regulamin nie zawiera definicji członka rodziny, niezbędnej dla poprawnego ustalenia dochodu na osobę w tejże rodzinie. Sytuacja ta rodzi pewną niekonsekwencję, albowiem przy ustalaniu kwoty dochodu na osobę w rodzinie wg. treści wskazanego przepisu, należy brać pod uwagę wyłącznie dochód współmałżonka, natomiast dokonując podziału tak ustalonego dochodu na osoby w rodzinie, nie sprecyzowano o jakie osoby (z „rodziny”) chodzi. W praktyce okazało się, że jeden z pracowników obliczył dochód w ten sposób, iż wskazał zarobki zarówno swoje jak i swoich rodziców oraz brata i podzielił tak ustaloną kwotę na te osoby, co zapewne odpowiada potocznemu rozumieniu słowa „rodzina”, jednakże pozostaje nieprawidłowe z punktu widzenia przepisów Regulaminu.

Zgodnie z § 18 ust. 1 zapomogi doraźne mogą być udzielane tym osobom uprawnionym, których miesięczny dochód brutto na jedną osobę w rodzinie, nie przekracza najniższego w danym roku uposażenia w gospodarce społecznej z ostatniego miesiąca.

Ocena:

Kategoria najniższego w danym roku uposażenia w gospodarce społecznej, przestała obowiązywać wraz ze zmianami ustrojowymi w Polsce, to też brak jest stosownych obwieszczeń czy innych aktów prawnych określających to uposażenie. Należy odnieść się np. do minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

5.1.6 Zasady funkcjonowania Komisji Socjalnej

Brak jest w Regulaminie przepisów dotyczących składu, kompetencji i trybu działania Komisji Socjalnej.

Ocena:

Należy wprowadzić stosowne Regulacje konstytuujące Komisję Socjalną , procedury jej działania i kompetencje (por. pkt 1.1.7)

5.1.7 Zalecenia:

Podczas rozmowy z dyrektorem placówki ustalono, iż dyrektor przygotował nowy projekt Regulaminu, co do którego mają toczyć się uzgodnienia z działającymi w placówce związkami zawodowymi. Ustalono, iż po zakończeniu kontroli, przeprowadzone zostaną z dyrektorem konsultacje w celu dopracowania przedstawionego przez niego projektu.

5.2 FINANSE FUNDUSZU

5.2.1 Odpis

W 2012 r. dokonano naliczenia odpisu w wysokości 369853,63 zł (po korekcie).

Odpis naliczono w sposób następujący:

Pracownicy pedagogiczni – 81,46 etatów x 2879,91 zł = 234592,67 zł

Pracownicy niepedagogiczni – 54,08 etatów x 1093,93 zł = 59163,38 zł

Emeryci pedagogiczni – 35 osób = 68804,78 zł

Emeryci niepedagogiczni – 40 osób = 7292,8 zł

W 2013 r. dokonano naliczenia odpisu w wysokości 382639,75 zł (po korekcie).

Odpis naliczono w sposób następujący:

Pracownicy pedagogiczni – 85,33 etaty x 2879,91 zł = 245747,5 zł (wynik wskazanego działania powinien wynosić 245742,72 zł)

Pracownicy niepedagogiczni – 54,54 etatów x 1093,93 zł = 59662,94 zł

Emeryci pedagogiczni – 34 osoby = 69207,31 zł

Emeryci niepedagogiczni – 44 osoby = 8022 zł

Dokonano sprawdzenia średniej wielkości etatów, wg. tabeli sporządzonej przez pracownika kadr stan etatów przedstawiał się następująco:

Pracownicy pedagogiczni:

2012			2013		
Data	wielkość etatu	średnia		wielkość etatu	średnia
01.01.2012	79,33	79,33	01.01.2013	80,80	80,80
31.01.2012	79,33		31.01.2013	80,80	
01.02.2012	79,33	79,33	01.02.2013	80,80	80,80
29.02.2012	79,33		29.02.2013	80,80	
01.03.2012	79,33	79,33	01.03.2013	80,80	80,80
31.03.2012	79,33		31.03.2013	80,80	
01.04.2012	79,33	79,33	01.04.2013	80,80	80,80
30.04.2012	79,33		30.04.2013	80,80	
01.05.2012	79,33	79,33	01.05.2013	80,80	80,80
31.05.2012	79,33		31.05.2013	80,80	
01.06.2012	79,33	79,33	01.06.2013	80,80	80,80
30.06.2012	79,33		30.06.2013	80,80	
01.07.2012	77,66	77,66	01.07.2013	79,30	79,30
31.07.2012	77,66		31.07.2013	79,30	
01.08.2012	77,66	77,66	01.08.2013	79,30	79,30
31.08.2012	77,66		31.08.2013	79,30	
01.09.2012	79,80	79,80	01.09.2013	94,77	94,77
30.09.2012	79,80		30.09.2013	94,77	
01.10.2012	80,80	80,80	01.10.2013	94,77	94,77
31.10.2012	80,80		31.10.2013	94,77	
01.11.2012	80,80	80,80	01.11.2013	95,77	95,77
30.11.2012	80,80		30.11.2013	95,77	
01.12.2012	80,80	80,80	01.12.2013	95,27	95,27
31.12.2012	80,80		31.12.2013	95,27	
Średnia		79,46			85,33

Pracownicy niepedagogiczni:

2012			2013		
Data	wielkość etatu	średnia		wielkość etatu	średnia
01.01.2012	42,75	42,75	01.01.2013	55,75	55,75
31.01.2012	42,75		31.01.2013	55,75	
01.02.2012	54,75	54,75	01.02.2013	54,75	54,75
29.02.2012	54,75		29.02.2013	54,75	
01.03.2012	54,75	54,75	01.03.2013	53,75	53,75
31.03.2012	54,75		31.03.2013	53,75	
01.04.2012	54,75	54,75	01.04.2013	53,75	53,75
30.04.2012	54,75		30.04.2013	53,75	
01.05.2012	54,75	54,75	01.05.2013	53,75	53,75
31.05.2012	54,75		31.05.2013	53,75	
01.06.2012	54,75	54,75	01.06.2013	53,75	53,75
30.06.2012	54,75		30.06.2013	53,75	
01.07.2012	54,75	54,75	01.07.2013	52,75	52,75
31.07.2012	54,75		31.07.2013	52,75	
01.08.2012	54,75	54,75	01.08.2013	52,75	52,75
31.08.2012	54,75		31.08.2013	52,75	
01.09.2012	55,75	55,75	01.09.2013	57,75	57,75
30.09.2012	55,75		30.09.2013	57,75	
01.10.2012	55,75	55,75	01.10.2013	57,75	57,75
31.10.2012	55,75		31.10.2013	57,75	
01.11.2012	55,75	55,75	01.11.2013	57,75	57,75
30.11.2012	55,75		30.11.2013	57,75	
01.12.2012	55,75	55,75	01.12.2013	58,25	58,25
31.12.2012	55,75		31.12.2013	58,25	
Średnia		54,08			55,21

Sprawdzono odpis:

W 2012 r. :

Pracownicy pedagogiczni: $79,46 \times 2879,91 \text{ zł} = 228837,65$ – odpis naliczono za wysoki o 5755,02 zł

Pracownicy niepedagogiczni: $54,08 \times 1093,93 \text{ zł} = 59159,73 \text{ zł}$ – odpis naliczono za wysoki 3,65 zł

Emeryci pedagogiczni: $114674,64 \times 5\% \times 12 = 68804,78 \text{ zł}$ – odpis naliczono poprawnie

Emeryci niepedagogiczni: $40 \times 182,32 = 7292,8$ – odpis naliczono poprawnie

W 2013 r. :

Pracownicy pedagogiczni: $85,33 \times 2879,91 \text{ zł} = 245742,72 \text{ zł}$ – odpis naliczono za wysoki o 4,78 zł

Pracownicy niepedagogiczni: $55,21 \times 1093,93 \text{ zł} = 60395,88 \text{ zł}$ – odpis naliczono za niski o 732,94 zł

Emeryci pedagogiczni: $115345,51 \text{ zł} \times 0,05 \times 12 = 69207,31 \text{ zł}$ – odpis naliczono poprawnie

Emeryci niepedagogiczni: $44 \text{ osób} \times 182,32 \text{ zł} = 8022 \text{ zł}$ – odpis naliczono poprawnie

5.2.2 Plan kont i ewidencja

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2013.289 j.t.) przewiduje do ewidencji operacji dotyczących zakładowego funduszu świadczeń socjalnych następujące konta:

- *konto 135 - Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia* – w zakresie środków na wyodrębnionym rachunku bankowym;
- *konto 851 - Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych.*

Ponadto w zależności od charakteru poszczególnych transakcji i rodzaju świadczeń może zachodzić potrzeba ewidencji na następujących kontach:

- *201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* – w zakresie zakupionych usług i towarów;

- 225 - *Rozrachunki z budżetami* – w zakresie podatku potrąconego od wypłacanych świadczeń;
- 234 - *Pozostałe rozrachunki z pracownikami* – w zakresie rozrachunków z pracownikami z tytułu wypłacanych świadczeń i udzielonych pożyczek;
- 240 - *Pozostałe rozrachunki* – w zakresie pozostałych rozrachunków, w tym rozrachunków z osobami uprawnionymi do świadczeń socjalnych, ale nie będących pracownikami np. emerytów i rencistów;
- 101 – *Kasa* – w zakresie wypłat gotówkowych;
- 141 - *Środki pieniężne w drodze* – w zakresie środków pobranych z rachunku do kasy na wypłatę świadczeń lub odprowadzanych z kasy wpłat na rachunek bankowy.

W trakcie kontroli ustalono, że w SOSW DNR w planie kont prawidłowo wyodrębniono konto 135 i 851. Ewidencję na ww. kontach prowadzona jest wg następującej analityki:

- 135-01 – wpływ odpisu;
- 135-02 – wpływ z odsetek bankowych;
- 135-03 – wpływ za prowadzenie konta;
- 135-04 – wpływ należności;
- 135-05 – rozchód środków ZFŚS;
- 135-06 – wycieczki;
- 851-00-01 – odpis podstawowy ZFŚS;
- 851-00-02 – odsetki bankowe;
- 851-00-03 – odsetki od pożyczek;
- 851-00-04 – ZFŚS-pozostałe;
- 851-01-01 – świadczenia urlopowe dla nauczycieli;
- 851-01-02 – świadczenia rzeczowe i finansowe dla pracowników;
- 851-01-03 – dopłaty do różnych form wypoczynku;
- 851-01-04 – zapomogi losowe dla pracowników;
- 851-01-05 – pozostałe koszty ZFŚS;
- 851-02 – świadczenia dla emerytów.

Zestawienie sald wszystkich kont dotyczących Funduszu przedstawia się następująco:

	2012		2013	
	saldo WN	saldo MA	saldo WN	saldo MA
135 - Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia	58 557,77		81 868,71	
225 - Rozrachunki z budżetami				
234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami	132 342,00		133 539,00	
240 - Pozostałe rozrachunki				
851 - Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych		190 899,77		215 407,71
razem	190 899,77	190 899,77	215 407,71	215 407,71

Z zestawienia wynika, że na koniec 2012 i 2013 r. konta bilansują się – suma sald WN jest równa sumie sald MA.

Ewidencja w księgach rachunkowych odbywa się na podstawie wyciągów bankowych, raportów kasowych, list wypłat i zestawień np. naliczonych odsetek od udzielonych pożyczek.

Na podstawie wybranych dowodów księgowych z 2013 r.: WB 2/s, WB 56/2, WB 43/s, LP DK 08/s, PK DK 04/s, WB 49/s, RK 5/05/12/s, WB 23/s, WB 27/s, oraz z 2012 r.: LP DK 03/s, WB 06/s, WB 25/s, RK 06/06/12/s ustalono co następuje:

- wszelkie uznania i obciążenia na rachunku bankowym funduszu ewidencjonowano prawidłowo na koncie 135;
- prawidłowo świadczenia socjalne przyznane pracownikom ewidencjonowano na kontach 234;
- świadczenia socjalne dla emerytów ewidencjonowane były na podstawie wyciągu bankowego bezpośrednio bez na koncie 851, bez przypisu listy wypłat na kontach rozrachunkowych – należałoby taki uproszczony sposób ewidencji ustalić w polityce rachunkowości przyjętej w jednostce;
- pobrane opłaty bankowe oraz ich refundacje ze środków budżetowych odnoszono na podstawie wyciągu bankowego na konto 851, w związku z tym, że opłaty takie stanowią kosztu funduszu i winny być zrefundowane właściwsza wydaje się w tym zakresie ewidencja przez konto rozrachunkowe, które będzie wyraźnie wskazywało, ile opłat należy jeszcze zrefundować (koncie *240-pozostałe rozrachunki* lub *245-kwoty do wyjaśnienia*);
- łącznie przypis na koncie 851 jest zgodny z udzielonymi przez Komisję Socjalną świadczeniami – nie wszystkie operacje zaksięgowano jednak na odpowiednim wyodrębnionym koncie analitycznym np. LD-DK 03/S na koncie 851-01-02 kwota przypisu wczasów pod gruszą 46.194,00 zamiast 43.436,00 (różnica -2.758,00), a na koncie 851-01-03 kwota przypisu dofinansowania wycieczki 51.332,00 zamiast 54.090,00 (różnica

+2.758,00), RK-RK 10/09/12/S kwota świadczenia dla emerytów na koncie 851-01-05 zamiast 851-02, FK-DK 04/S opłata za rezygnację z wycieczki w kwocie 200,00 na koncie 851-01-02 zamiast 851-01-05.

Na podstawie obrotów zaewidencjonowanych na koncie 851 ustalono, że stan funduszu uległ zwiększeniu i zmniejszeniu z następujących tytułów:

konto 851 z 2012 r.	zmniejszenia	zwiększenia	per saldo
BO		148 778,17	
odpis		364 173,00	
odsetki bankowe		6,71	
opłata	10,00	10,00	0,00
świadczenia	323 051,11		
inne wydatki i opłaty	200,00		
upożenie pożyczki	3 287,00		
odsetki od pożyczek		4 480,00	
razem	326 538,11	517 437,88	
BZ		190 899,77	

konto 851 z 2013 r.	wpłaty	wypłaty	per saldo
BO		190 899,77	
odpis		383 210,00	
odsetki bankowe		8,23	
opłaty bankowe i ich refundacja			
świadczenia	363 031,69	484,70	362 546,99
inne wydatki i opłaty	303,30		
odsetki od pożyczek		4 140,00	
razem	363 334,99	578 742,70	
BZ		215 407,71	

Jak wynika z ww. zestawień poza przyznanymi świadczeniami fundusz został obciążony innymi kosztami tj.

- w 2012 r. kwotą 200,00 – opłata za rezygnację 1 osoby z organizowanej wycieczki – kosztami nie obciążono pracownika rezygnującego;
- w 2013 r. kwotą 303,30, na którą składa się opłata klimatyczna za wyjazd rekreacyjny do Kołobrzegu (3 zł/osobę, łącznie 288 zł), nie rozliczona podatkowo w przychodzie pracowników i emerytów biorących udział w imprezie oraz opłata pocztowa za wysłanie przekazem pocztowym świadczenia (15,30 zł, pierwotnie wysłano świadczenie przekazem pocztowym i potrącono opłatę pocztową $500,00 - 15,30 = 484,70$, nieodebranie przez adresata środki wróciły do SOSW DNR, i następnie po dostarczeniu numeru rachunku bankowego zostały przekazane przelewem ale w pełnej kwocie, bez potrącenia pobranej wcześniej opłaty pocztowej).

Ww. wydatki nieprawidłowo sfinansowano ze środków funduszu, nie mają bowiem charakteru socjalnego i nie mieszczą się w kategorii świadczeń wymienionych w Regulaminie.

Saldo konta 135 jest zgodne ze stanem na rachunku bankowym. W ciągu roku dokonano następujących wpłat i wypłat:

konto 135 z 2012 r.	wpłaty	wypłaty	per saldo
BO	20 857,17		
odpis	364 173,00		
odsetki bankow e	6,71		
opłaty bankow e i ich refundacja	10,00	10,00	0,00
splata pożyczek	94 272,00		
inne wydatki i opłaty		200,00	
w yplacone św iadczenia	39 047,00	362 098,11	-323 051,11
w yplacone pożyczki		97 500,00	
razem	518 365,88	459 808,11	-323 051,11
BZ	58 557,77		

konto 135 z 2013 r.	wpłaty	wypłaty	per saldo
BO	58 557,77		
odpis	383 210,00		
odsetki bankow e	8,23		
opłaty bankow e i ich refundacja	15,00	15,00	0,00
splata pożyczek	91 443,00		
w yplata św iadczeń	33 891,70	396 438,69	-362 546,99
w yplacone pożyczki		88 500,00	
inne wydatki i opłaty		303,30	
razem	567 125,70	485 256,99	
BZ	81 868,71		

Jak wynika z ww. zestawień:

- wszystkie opłaty bankowe i prowizje zostały zrefundowane w całości w danym roku;
- wszystkie przypisane świadczenia zostały wypłacone w formie przelewów na indywidualne rachunki bankowe, w formie gotówkowej lub jako zaliczka na podatek dochodowy;
- wypłacono wszystkie przyznane pożyczki.

5.2.3 Plan finansowy i sprawozdanie z wykonania planu

W 2012 r. plan i jego wykonanie przedstawiało się następująco:

Rodzaj świadczenia	Plan	Wykonanie
Dopłata do wypoczynku zorganizowanego „pod gruszą” dla pracowników niepedagogicznych	43436 zł	43436 zł
Dopłata do wypoczynku dla emerytów i rencistów	36700 zł	36700 zł
Świadczenie urlopowe dla nauczycieli	85567,11 zł	85567,11 zł
Pomoc finansowa związana ze wzmożonymi wydatkami świątecznymi	89374 zł	89374 zł
Zapomogi doraźne i losowe	13400 zł	13400 zł
Pożyczki na cele mieszkaniowe	98000 zł	97500 zł
Działalność kulturalno-oświatowa i rekreacyjna	54600 zł	54774 zł
Razem:	421077,11 zł	420751,11 (bez pożyczek 323251,11 zł)

Wg. dokumentów księgowych na świadczenia (poza pożyczkami) wydatkowano kwotę 323051,11 a więc kwotę o 200 zł niższą niż wynika z dokumentu przedstawiającego wykonanie planu.

W 2013 r. plan i jego wykonanie przedstawiało się następująco:

Rodzaj świadczenia	Plan	Wykonanie
Dopłata do wypoczynku zorganizowanego „pod gruszą” dla pracowników niepedagogicznych	62370 zł	62366 zł
Dopłata do wypoczynku dla emerytów i rencistów	35600 zł	35600 zł
Świadczenie urlopowe dla	86755,99 zł	86755,99 zł

nauczycieli		
Pomoc finansowa związana ze wzmożonymi wydatkami świątecznymi	106300 zł	106291 zł
Zapomogi doraźne i losowe	16800 zł	16800 zł
Pożyczki na cele mieszkaniowe	88500 zł	88500 zł
Działalność kulturalno-oświatowa i rekreacyjna	54750 zł	55022 zł
Razem:	451075,99 zł	451334,99 zł (bez pożyczek 362834,99 zł)

Wg. dokumentów księgowych na świadczenia (poza pożyczkami) wydatkowano kwotę 363031,69 a więc kwotę o 196,7 zł wyższą, niż wynika z dokumentu przedstawiającego wykonanie planu.

5.2.4 Należności publicznoprawne dotyczące przyznanych świadczeń z Funduszu.

2012 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
27.03.2012	Nie	216,00	216,00	
18.06.2012	Tak	298,35	244,35	
18.06.2012	Tak w części	1174,64	992,64	
12.12.2012	Tak	259,00	213,00	
			1665,99	

2012 rok	Ocena:
----------------------	--------

Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
27.03.2012	Nie	338,00	338,00	
18.06.2012	Tak w części	1033,15	847,15	
12.12.2012	Tak	394,00	331,00	
			1516,15	

2012 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
27.03.2012	Nie	360,00	360,00	
18.06.2012	Tak w części	1903,93	1564,93	
12.12.2012	Tak	241,00	198,00	
			2122,93	

2012 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
27.03.2012	Nie	180,00	180,00	
18.06.2012	Tak w części	1360,00	1151,00	
12.12.2012	Tak	180,00	148,00	
			1479,00	

2012 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
27.03.2012	Nie	270,00	270,00	
18.06.2012	Tak w części	825,00	696,00	
12.12.2012	Tak	270,00	221,00	
			1187,00	

2013 rok				Ocena:
----------------------	--	--	--	--------

Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
10.01.2013	Nie	132,00	132,00	
22.03.2013	Tak w części	259,35	257,00	
24.06.2013	Tak	1555,06	1275,06	
06.12.2013	Tak	360,00	296,00	
			1960,06	

2013 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
22.03.2013	Nie	320,00	320,00	
24.06.2013	Tak w części	972,38	797,38	
06.12.2013	Tak	299,00	256,00	
			1373,38	

2013 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
22.03.2013	Nie	132,00	132,00	
24.06.2013	Nie	241,00	241,00	
06.12.2013	Tak w części	729,00	598,29	
			971,29	

2013 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
22.03.2013	Nie	180,00	180,00	
24.06.2013	Tak w części	1315,00	1114,00	
06.12.2013	Tak	180,00	148,00	
			1442,00	

				Ocena:
-------------	--	--	--	--------

2013 rok				
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
10.01.2013	Nie	132,00	132,00	
22.03.2013	Tak w części	450,00	414,00	
17.06.2013	Nie (zapomoga)	500,00	500,00	
24.06.2013	Tak	1275,00	1127,00	
06.12.2013	Tak	525,00	430,00	
			2603,00	

2013 rok				Ocena:
Data świadczenia	Podatek	Kwota brutto (zł)	Do wypłaty (zł)	Poprawnie
22.03.2013	Nie	270,00	270,00	
24.06.2013	Tak w części	825,00	696,00	
06.12.2013	Tak	270,00	221,00	
			1187,00	

5.3 FUNKCJONOWANIE FUNDUSZU

5.3.1 Przyznawanie świadczeń z Funduszu

Zgodnie z § 8 ust. 1 i 2 Regulaminu, środkami Funduszu administruje pracodawca – dyrektor Ośrodka, zaś decyzje dyrektora w sprawie przyznawania świadczeń ze środków Funduszu, wymagają uzgodnienia z organizacjami związkowymi funkcjonującymi na terenie Ośrodka (lub przedstawicielami pracowników). W latach w 2012/2013, podstawę do wypłaty środków z Funduszu, stanowił podpisany przez dyrektora i członków Komisji Socjalnej protokół z posiedzenia Komisji. Stwierdzono, iż każdy z protokołów w latach 2012/2013 został sporządzony we wskazany sposób.

Wysokość świadczeń przyznany w 2012 r. przedstawiała się następująco:

protokół	pożyczki	zapomogi doraźne	zapomogi doraźne - emeryci	zapomogi losowe	zapomogi losowe - emeryci	świadczenia dla pracowników	świadczenie urlopowe nauczycieli	"wczasy pod gruszą" - emeryci	wypoczynki dzieci	"paczki mikołajkowe"	razem
protokół z 01/02/2012	12 500,00										12 500,00
protokół z 15/03/2012	9 500,00	350,00	700,00			41 992,00					52 542,00
protokół z 25/04/2012	10 000,00		1 050,00			54 090,00					65 140,00
protokół z 16/05/2012	15 500,00		1 050,00	500,00							17 050,00
protokół z 25/05/2012	1 000,00										1 000,00
protokół z 06/06/2012	35 500,00	400,00	1 200,00	500,00	1 000,00	43 436,00	85 567,11	34 550,00	154,00		202 307,11
protokół z 22/06/2012				1 000,00							1 000,00
protokół z 18/09/2012	4 500,00			1 000,00	1 000,00			2 150,00			8 650,00
protokół z 16/10/2012	4 500,00		700,00	500,00	500,00				330,00		6 530,00
protokół z 20/11/2012	4 500,00	350,00	1 100,00	500,00		43 682,00				3 700,00	53 832,00
protokół z 18/12/2012	przyznane dofinansowanie do wycieczki do Kołobrzegu w łącznej kwocie 12.235,00, rozliczone w 02/2013, w miesiącu zapłaty za wycieczkę										
razem	97 500,00	1 100,00	5 800,00	4 000,00	2 500,00	183 200,00	85 567,11	36 700,00	484,00	3 700,00	420 551,11
w tym:											
świadczenia dla pracowników											278 051,11
świadczenia dla emerytów											45 000,00
razem świadczenia											323 051,11
świadczenia											323 051,11
pożyczki											97 500,00
razem świadczenia											420 551,11
świadczenia i pożyczki - pracownicy											375 551,11
świadczenia i pożyczki - emeryci											45 000,00
razem świadczenia											420 551,11

Wysokość świadczeń przyznanych w 2013 r. przedstawiała się następująco:

protokół	pożyczki	zapomogi doraźne	zapomogi doraźne - emeryci	zapomogi losowe	zapomogi losowe - emeryci	świadczenia dla pracowników	świadczenie urlopowe nauczycieli	wypoczynki dzieci	"paczki mikołajkowe"	"wczasy pod gruszą" - emeryci	razem
protokół z 18/12/2012	dofinansowanie do wycieczki do Kołobrzegu przyznane w 2012 r., rozliczone w 02/2013, w miesiącu zapłaty za wycieczkę					12 235,00					
protokół z 03/01/2013	4 500,00	750,00	700,00								5 950,00
protokół z 19/02/2013	5 000,00	350,00	750,00								6 100,00
protokół z 12/03/2013	6 500,00	350,00	350,00		500,00	48 452,00					56 152,00
protokół z 16/04/2012	11 000,00					104 019,00					115 019,00
protokół z 14/05/2013	10 000,00			1 300,00							11 300,00
protokół z 12/06/2013	5 500,00	350,00		500,00			86 755,99			34 350,00	127 455,99
protokół z 23/09/2013	21 500,00		1 400,00		1 000,00					1 250,00	25 150,00
protokół z 16/10/2013	4 500,00		1 500,00	2 800,00				846,00			9 646,00
protokół z 13/11/2013	10 000,00	350,00	1 100,00			54 277,00			3 562,00		69 289,00
protokół z 11/12/2013	10 000,00	1 050,00	700,00	1 000,00							12 750,00
razem	88 500,00	3 200,00	6 500,00	5 600,00	1 500,00	218 983,00	86 755,99	846,00	3 562,00	35 600,00	451 046,99
w tym:											
świadczenia dla pracowników											318 946,99
świadczenia dla emerytów											43 600,00
razem											362 546,99
świadczenia											362 546,99
pożyczki											88 500,00
razem świadczenia											451 046,99
świadczenia i pożyczki - pracownicy											407 446,99
świadczenia i pożyczki - emeryci											43 600,00
razem świadczenia											451 046,99

Ustalono następujące progi dofinansowania w zależności od rodzaju świadczenia:

Pomoc losowa i doraźna:

Dochód brutto na osobę w rodzinie	Pomoc losowa	Pomoc doraźna
do 1000 zł	do 1500 zł	400 zł
od 1000 – 1800 zł	do 1000 zł	350 zł
Powyżej 1800 zł	do 500 zł	300 zł

Ocena:

Tabela została sporządzona poprawnie, przy założeniu, iż do udzielania pomocy losowej stosuje się inne jeszcze niż dochodowe kryteria, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy o Funduszu, zaś każda z decyzji o przyznaniu środków jest odpowiednio uzasadniona w odniesieniu do tych kryteriów.

Dofinansowanie do wypoczynku dzieci i młodzieży:

Dochód brutto na osobę w rodzinie	Procent zwrotu kosztów rachunku w zaokrągleniu do pełnych złotych	Nie więcej niż kwota najwyższego dofinansowania ustalona corocznie w planie wydatków
do 1000 zł	50 %	
od 1000 – 1800 zł	40 %	
Powyżej 1800 zł	30 %	

Ocena:

Tabela sporządzona poprawnie.

Dofinansowanie wypoczynku indywidualnego pracowników niepedagogicznych, pomoc finansowa dla pracowników związana ze wzmożonymi wydatkami w okresie świąt, pomoc finansowa dla emerytów związana z wypoczynkiem letnim:

Dochód brutto na osobę w rodzinie	Procent przyznanej kwoty w zaokrągleniu do pełnych złotych
do 1000 zł	100 %
od 1000 – 1800 zł	90 %
Powyżej 1800 zł	80 %

Ocena:

Tabela sporządzona poprawnie

Dofinansowanie wycieczek dla pracowników organizowanych przez Ośrodek

Dochód brutto na osobę w rodzinie	Procent przyznanej kwoty w zaokrągleniu do pełnych złotych
do 1000 zł	100 %
od 1000 – 1800 zł	95 %
Powyżej 1800 zł	90 %

Ocena:

Tabela sporządzona poprawnie

W 2013 r. świadczenia przyznawano w następujący sposób:

3.01.2013 r. Komisja przyznała:

a) zapomogi doraźne:

██████████ (emeryt) 350 zł – wnioskująca wykazała dochód 1231,57 zł na osobę w rodzinie, przedstawiła uzasadnienie właściwe dla zapomogi doraźnej – zapomogę przyznano poprawnie z tym, że, wg. adnotacji na wniosku, wniosek rozpatrzono w dniu 11 grudnia 2012 r. zaś protokół z posiedzenia Komisji sporządzono 3 stycznia 2013 r., co poddaje w wątpliwość aktywny udział całej Komisji przy przyznawaniu świadczeń.

██████████ 400 zł – brak wniosku - niepoprawnie.

b) pożyczkę mieszkaniową.

19.02.2013 r. Komisja przyznała:

a) zapomogi doraźne:

██████████ (emeryt) 400 zł – wnioskująca wykazała dochód na osobę w rodzinie 885 zł netto, zgodnie zaś z Regulaminem należało wskazać kwotę brutto. Gdyby wnioskująca wskazała kwotę brutto, przekroczyłaby próg uprawniający do otrzymania zapomogi w przedziale 400 zł. Wskazać również należy, iż dochód obliczono biorąc pod uwagę również dochód syna uprawnionej, mimo, iż wg. regulaminu należy wziąć pod uwagę jedynie dochód współmałżonka. Niezrozumiałym jest również fakt, iż wniosek, który został złożony

w październiku 2012 r. rozpatrzono dopiero w lutym 2013 r. mimo posiedzenia Komisji w styczniu 2013 r. – niepoprawnie.

██████████ 350 zł –poprawnie.

b) pożyczki mieszkaniowe.

12.03.2013 r. Komisja przyznała:

a) zapomogi:

- losową:

██████████ 500 zł – brak jest zaświadczenia lekarskiego, jak również uzasadnienia Komisji dlaczego przyznano kwotę 500 zł – niepoprawnie.

- doraźne:

██████████ 350 zł – wnioskująca wykazała dochód na osobę w rodzinie 1156,75 zł, z tym, że dochód ten został obliczony poprzez dodanie dochodu matki oraz ojca a także brata. Brak jest definicji rodziny dla ustalenia sytuacji materialnej pracownika, niemniej jednak Regulamin wskazuje, iż przy ustaleniu dochodu na osobę w rodzinie należy brać pod uwagę wyłącznie dochód współmałżonka. Sama wnioskująca osiągnęła dochód w wysokości 2401,51 nie wskazała, iż jest osobą zamężną, a więc ze względu na wielkość osiąganego dochodu, zgodnie z Regulaminem, nie powinna otrzymać zapomogi doraźnej (por. uwagi do pkt 5.1 opracowania),

b) pożyczki mieszkaniowe,

c) pomoc finansową związaną ze zmożonymi wydatkami w okresie Świąt Wielkanocnych:

Ustalono tabelę dopłat:

Dochód	Kwota świadczenia
Do 1000 zł brutto	450 zł
Od 1000 zł do 1800 zł	405 zł
Powyżej 1800 zł	360 zł

Świadczenia przyznano w sposób następujący:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
■■■■■ (nauczyciel)	259 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,72 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
■■■■■ (nauczyciel)	320 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,89 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
■■■■■ (nauczyciel)	241 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,67 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie - nieprawidłowo
■■■■■ (administracja)	180 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,5 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo

Ustalono progi dofinansowania:

Dochód	Kwota świadczenia
Do 1000 zł brutto	1375 zł
Od 1000 zł do 1800 zł	1238 zł
Powyżej 1800 zł	1100 zł

Dokonano sprawdzenia:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
 (administracja)	550 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,5 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
	825 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,75 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
	1375 zł	667,83	Poprawnie

e) dofinansowanie do wypoczynku letniego dla emerytów i rencistów:

Ustalono progi dofinansowania:

Dochód	Kwota świadczenia
Do 1000 zł brutto	500 zł
Od 1000 zł do 1800 zł	450 zł
Powyżej 1800 zł	400 zł

Ocena:

Brak jest podstaw w Regulaminie do ustalenia odmiennej tabeli dofinansowania do wypoczynku dla emerytów i rencistów

Dokonano sprawdzenia:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
■■■■■	450 zł	1588 zł	Poprawnie
■■■■■	450 zł	1280 zł	Poprawnie

Ocena:

Co prawda świadczenia przyznano poprawnie w stosunku do ustalonej tabeli dopłat, brak jest jednak podstawy w Regulaminie do ustalenia tej tabeli w sposób odmienny dla emerytów i rencistów niż dla pracowników. Wskazać należy, iż doszło do przekroczenia kryterium socjalnego, albowiem emerytom przyznano o ponad połowę niższe świadczenia, niż pracownikom o tym samym dochodzie na osobę w rodzinie.

23.09.2013 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogi losowe:

■■■■■ 1000 zł – brak wniosku – niepoprawnie.

Nie przyznano zapomogi ■■■■■ ze względu na zbyt wysoki dochód – dochód 2295 zł netto – poprawnie.

16.10.2013 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogi losowe:

1500 zł – uzasadnienie wniosku wskazuje na konieczność przyznania zapomogi doraźnej a nie losowej – niepoprawnie.

c) dofinansowanie do wypoczynku dzieci:

123 zł – poprawnie.

13.11.2013 r. Komisja przyznała:

a)pożyczki mieszkaniowe

b)pomoc finansową związaną z wzmożonymi wydatkami w okresie świąt Bożego Narodzenia:

Ustalono progi dofinansowania:

Dochód	Święta Bożego Narodzenia	Mikołajki
Do 1000 zł brutto	450 zł	75 zł
Od 1000 zł do 1800 zł	405 zł	68 zł
Powyżej 1800 zł	360 zł	50 zł

Dokonano sprawdzenia:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
(nauczyciel)	360 zł	Powyżej 1800 zł	Poprawnie
(nauczyciel)	299 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,89 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
(nauczyciel)	Nie korzystała	Nie korzystała	Nie korzystała
(administracja)	180 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest

			zatrudniony na 0,5 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
██████ (administracja)	270 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,75 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
██████ (administracja)	450 zł + 75 mikołajki	667,83 zł	Poprawnie

11.12.2013 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogę losową:

██████ 1000 zł – uzasadnienie wskazuje na konieczność przyznania zapomogi doraźnej – niepoprawnie.

W 2012 r. przyznawanie świadczeń przedstawiało się w następujący sposób:

1.02.2012 r. Komisja przyznała pożyczki mieszkaniowe.

15.03.2012 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogi doraźne:

██████ 350 zł – brak wniosku – niepoprawnie.

c) pomoc finansową związaną ze zmożonymi wydatkami na Święta Wielkanocnych:

Ustalono progi dofinansowania:

Dochód	Święta Bożego Narodzenia
Do 1000 zł brutto	450 zł
Od 1000 zł do 1800 zł	405 zł
Powyżej 1800 zł	360 zł

Dokonano sprawdzenia:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
■■■■■ (nauczyciel)	216 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,6 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
■■■■■ (nauczyciel)	238 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,84 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie - nieprawidłowo
■■■■■ (nauczyciel)	360 zł	Powyżej 1800 zł	Poprawnie
■■■■■ (administracja)	180 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,5 etatu i odpowiednio pomniejszono

			świadczenie – nieprawidłowo
██████ (administracja)	270 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,75 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
██████ (administracja)	Nie korzystała	Nie korzystała	Nie korzystała

25.04.2012 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe,

b) przyznano dofinansowanie związane z wycieczką pracowniczą

Ustalono progi dofinansowania:

Dochód	Kwota dofinansowania
Do 1000 zł brutto	100 % - 900 zł brutto
Od 1000 zł do 1800 zł	95 % - 855 zł brutto
Powyżej 1800 zł	90% - 810 zł brutto

Sprawdzono dofinansowanie do wycieczki:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
██████ (nauczyciel)	810 zł	Powyżej 1800 zł	Poprawnie
██████ (nauczyciel)	Nie korzystała	Nie korzystała	Nie korzystała
██████ (nauczyciel)	810 zł	Powyżej 1800 zł	Poprawnie
██████	810 zł	Powyżej 1800 zł	Poprawnie

(administracja)			
■ (administracja)	Nie korzystała	Nie korzystała	Nie korzystała
■ (administracja)	Nie korzystała	Nie korzystała	Nie korzystała

16.05.2012 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogę losową:

■ 500 zł – brak zaświadczenia lekarskiego – niepoprawnie.

25.05.2012 r. Komisja przyznała pożyczkę mieszkaniową

6.06.2012 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogi losowe:

■ 1000 zł – brak zaświadczenia lekarskiego – niepoprawnie.

c) świadczenia urlopowe dla nauczycieli, wskazano, że wypłacono świadczenia zgodnie z KN w wysokości 1093,93 brutto – brak listy wypłat – niepoprawnie.

d) wczasy pod gruszą dla pracowników niepedagogicznych:

Ustalono progi dofinansowania:

Dochód	Kwota dofinansowania
Do 1000 zł brutto	1375 zł
Od 1000 zł do 1800 zł	1238 zł
Powyżej 1800 zł	1100 zł

Dokonano sprawdzenia:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
■ (administracja)	550 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest

			zatrudniony na 0,5 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
██████ (administracja)	825 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,75 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
██████ (administracja)	Nie korzystała	Nie korzystała	Nie korzystała

e) dofinansowanie do wypoczynku letniego dla emerytów i rencistów:

Ustalono progi dofinansowania

Dochód	Kwota dofinansowania
Do 1000 zł brutto	500
Od 1000 zł do 1800 zł	450
Powyżej 1800 zł	400

Ocena:

Brak jest podstaw w Regulaminie do wprowadzenia odrębnej tabeli progów dofinansowania dla emerytów i rencistów.

Dokonano sprawdzenia:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena
██████	450 zł	1390 zł	Poprawnie
██████	450 zł	12310 zł	Poprawnie

Ocena:

Co prawda świadczenia przyznano poprawnie w stosunku do ustalonej tabeli dopłat, brak jest jednak podstawy w Regulaminie do ustalenia tej tabeli w sposób odmienny dla emerytów i rencistów, niż dla pracowników. Wskazać należy, iż doszło do przekroczenia kryterium socjalnego, albowiem emerytom przyznano o ponad połowę niższe świadczenia, niż pracownikom, o tym samym dochodzie na osobę w rodzinie.

22.06.2012 r. Komisja przyznała zapomogę losową [REDAKTOWANE] – brak wniosku – nieprawidłowo.

18.09.2012 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogi losowe:

[REDAKTOWANE] 1000 zł – brak stosowanego zaświadczenia od lekarza, brak wskazania dochodu na osobę w rodzinie – nieprawidłowo.

16.10.2012 r. Komisja przyznała:

a) pożyczki mieszkaniowe

b) zapomogi losowe:

[REDAKTOWANE] 500 zł – uzasadnienie wskazuje na potrzebę udzielenia zapomogi doraźnej – nieprawidłowo.

20.11.2012 r. Komisja przyznała:

a) zapomogę losową:

[REDAKTOWANE] 500 zł – zapomoga przyznana z tytułu śmierci członka najbliższej rodziny, wnioskująca nie dołączyła jednak stosownego aktu zgonu – niepoprawnie.

b) pomoc finansową związaną ze wzmożonymi wydatkami w okresie Świąt Bożego Narodzenia:

Ustalono progi dofinansowania

Dochód	Kwota dofinansowania
Do 1000 zł brutto	450 zł
Od 1000 zł do 1800 zł	405 zł
Powyżej 1800 zł	360 zł

Dokonano sprawdzenia:

Imię i nazwisko	Kwota dofinansowania	Dochód na osobę w rodzinie	Ocena:
■■■■■ (nauczyciel)	259 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,72 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
■■■■■ (nauczyciel)	320 zł + 74 mikołajki (kwotę przyznano równo każdemu uprawnionemu)	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,89 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
■■■■■ (nauczyciel)	241 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,67 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenia –

			nieprawidłowo
 (administracja)	180 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,5 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
 (administracja)	270 zł	Powyżej 1800 zł	Wskazano iż pracownik jest zatrudniony na 0,75 etatu i odpowiednio pomniejszono świadczenie – nieprawidłowo
 (administracja)	Nie korzystała	Nie korzystała	Nie korzystała

W latach 2012/2013 dostrzeżono również następujące uchybienia:

- w treści protokołów powinna zostać wskazana łączna kwota dofinansowania, jak również odesłanie do załącznika zawierającego imiennie przyznane kwoty świadczeń. Obecnie w przypadku dofinansowania do wycieczki zorganizowanej przez SOSW czy świadczeń świątecznych, w treści protokołu wskazane jest, iż „Komisja przyznała pomoc finansową (...) zgodnie z regulaminem i widełkami odpowiednio do wymiaru etatu w zaokrągleniu do pełnych złotych”, brak jest jednak odesłania do imiennego wykazu, a ponadto okazane kontrolującym wykazy nie mają oznaczenia wskazującego na powiązanie z konkretnym protokołem Komisji Socjalnej,
- w § 11 ust 2 Regulaminu wskazano, że dochodem przyjmowanym do ustalenia sytuacji materialnej osoby uprawnionej są wszelkie dochody brutto (...). Za dochód uważa się wszelkie przychody (dochód brutto) (...)” . Wskazać należy, że przepis ten należałoby interpretować w ten sposób, iż we wnioskach należy wykazywać przychody bez pomniejszenia np. o zaliczki na podatek dochody czy składki społeczne i zdrowotne.

Tymczasem w trakcie analizy wniosków ustalono, że, w przypadku pracowników, którym dochód potwierdzał pracownik ds. księgowo-płacowych, stosowano dochód po uwzględnieniu kosztów uzyskania przychodu i pomniejszeniu o składki na ubezpieczenia społeczne. Brak jest jednak podstaw do takiego postępowania.

Podsumowanie dotyczące przyznawania świadczeń w latach 2012/2013 r.:

Przed wszystkim wskazać należy, iż w latach 2012/2013 doszło do przekroczenia kryterium socjalnego w stosunku do emerytów i rencistów, albowiem otrzymywali oni świadczenia związane z letnim wypoczynkiem o ponad połowę niższe, niż pracownicy o tym samym dochodzie na osobę w rodzinie. Sytuacja taka jest niedopuszczalna.

Jako nieprawidłową należy określić funkcjonującą w jednostce praktykę uzależniania wysokości otrzymanego świadczenia od wielkości etatu. Kryterium wielkości etatu nie jest bowiem kryterium socjalnym.

Wskazać należy, że w przypadku udzielania zapomóg losowych, zwolnionych z podatku na podstawie art. 21 pkt 26 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, wnioskujący powinien zostać zobowiązany do przedstawienia odpowiednich dowodów na okoliczność podnoszonych we wniosku twierdzeń. Dowody te, są istotne z punktu widzenia ewentualnej kontroli skarbowej w zakresie naliczenia podatku od osób fizycznych, albowiem stanowią podstawę do wykazania prawidłowości dokonanego zwolnienia.

Należy w sposób jednoznaczny rozstrzygnąć dochody których osób powiązanych z pracownikiem/emerytem/rencistą/ brane są pod uwagę, przy ustalaniu dochodu na osobę w rodzinie pracownika, jak również wprowadzić jednoznaczną definicję rodziny, na potrzeby ustalenia tego dochodu.

5.3.2 Sprawa objęcia Funduszem pracowników niepedagogicznych zlikwidowanej placówki Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 2 im. Kornela Makuszyńskiego w Policach.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o Funduszu, osobami uprawnionymi do korzystania z Funduszu są pracownicy i ich rodziny, emeryci i renciści – byli pracownicy i ich rodziny oraz inne osoby, którym pracodawca przyznał w Regulaminie Funduszu, prawo korzystania ze świadczeń socjalnych finansowanych z Funduszu.

Z powyższego przepisu wynika, iż pracodawca może przyznać uprawnienie do korzystania z Funduszu nie tylko pracownikom i emerytom/rencistą –byłym pracownikom placówki, ale również innym osobą, niekoniecznie bezpośrednio powiązanym z placówką czy osobami w niej zatrudnionymi. Wskazać również należy, że decyzja o objęciu tych osób przez działający w placówce Fundusz, jest autonomiczną decyzją pracodawcy, gdyż przepis art. 2 pkt 5 ustawy jest przepisem kompetencyjnym, którego adresatem jest wyłącznie pracodawca (a nie np. organ prowadzący). Podnieść zatem należy, iż nie ma przeszkód prawnych, aby dyrektor placówki podjął decyzje o objęciu Funduszem emerytów niepedagogicznych, ze zlikwidowanej placówki SOSW nr 2 w Policach. Co więcej, na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy o Funduszu, dyrektor placówki może podjąć decyzje o zwiększeniu odpisu na Fundusz o 6,25 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, na każdego emeryta ze zlikwidowanej placówki, którego obejmie opieką.

Kwestia objęcia opieką Funduszu emerytów niepedagogicznych ze zlikwidowanej placówki ma jednak dwa aspekty, które wymagają omówienia.

Po pierwsze należy rozważyć, czy objęcie tych emerytów będzie zgodne z zasadą gospodarności i celowości wydatkowania środków publicznych. Wskazać należy, iż przepis art. 2 pkt 5 ustawy o Funduszu, jest przepisem kompetencyjnym przyznającym dyrektorowi jedynie uprawnienie a nie nakładającym obowiązek objęcia tych osób opieką Funduszu (przy czym przepis ten nie wskazuje bezpośrednio na emerytów i rencistów ze zlikwidowanych jednostek a jedynie wskazuje na inne osoby bez bliższego ich określenia). Emerytom i rencistom niepedagogicznym ze zlikwidowanej placówki nie przysługuje również uprawnienie do żądania od organu prowadzącego właściwego dla zlikwidowanej placówki, wskazania innej placówki, z której Funduszu będą oni mogli korzystać. Nie jest również tak, iż osoby te w czasie zatrudnienia w zlikwidowanej placówce, ponosiły jakiekolwiek koszty działalności Funduszu, albowiem gromadzenie środków na rachunku Funduszu, nie jest powiązane z wynagrodzeniem pracowników objętych jego opieką. Samą możliwość korzystania przez byłych pracowników – emerytów i rencistów zakładu pracy ze środków Funduszu, należy określić jako pewnego rodzaju przywilej związany z zatrudnieniem w danym zakładzie i jednocześnie wyjątek od zasady, iż wszelkie koszty pracodawcy związane z zatrudnieniem pracownika, powinny dotyczyć wyłącznie jego faktycznego zatrudnienia. Innymi słowy, przyznanie tym osobom możliwości korzystania ze środków Funduszu działającego w innej placówce, niż placówka w której byli zatrudnieni, należy

określić jako wątpliwe z punktu widzenia zasad celowości i gospodarności środkami publicznymi.

Po drugie wskazać należy, że objęcie wskazanych osób opieką Funduszu działającego w placówce, spowoduje pogorszenie sytuacji osób, które do tej pory pozostawały objęte jego opieką. Kwota odpisu możliwa do naliczenia w związku z przejęciem emerytów niepedagogicznych ze zlikwidowanej placówki, nie pozwoli na utrzymanie świadczeń z Funduszu na dotychczasowym poziomie. Wskazać należy, że nie można również ograniczyć uprawnień przejętych osób do świadczeń z Funduszu w stosunku do osób obecnie z niego korzystających, albowiem jedynym kryterium umożliwiającym różnicowanie tych świadczeń, może być wyłącznie kryterium socjalne. Być może zatem, należy rozważyć możliwość rozdzielenia tych emerytów pomiędzy więcej, niż jedną jednostkę.

Wskazać również należy, że według oświadczenia dyrektora Ośrodka, wyraża on chęć przyjęcia emerytów ze zlikwidowanej placówki, z tym, że oczekuje od organu prowadzącego przesłania listy z danymi tych osób.

5.3.3 Komisja Socjalna i jej współpraca z administratorem Funduszu.

Komisja Socjalna funkcjonująca w placówce, powołana została Zarządzeniem dyrektora nr 3A/2011 z dnia 24 marca 2011 w sprawie powołania Komisji Socjalnej. W jej skład weszli [REDAKTOWANO], [REDAKTOWANO], [REDAKTOWANO], [REDAKTOWANO], [REDAKTOWANO], [REDAKTOWANO]. W skład Komisji weszli przedstawiciele dwóch związków zawodowych funkcjonujących w placówce, tj. ZNP i Solidarności, z tym, że żaden z członków Komisji będący przedstawicielem związków zawodowych, nie miał formalnego umocowania do działania w imieniu tych związków, w zakresie uprawnień dotyczących Funduszu. Dokonano rozpytania członka Komisji na okoliczność działania Funduszu, Komisji Socjalnej i jej współpracy z dyrektorem placówki. Jak stwierdził członek Komisji, w latach 2012/2013 żaden z pracowników placówki nie złożył skargi odnośnie działania Funduszu. W ocenie członka Komisji Fundusz działa sprawnie, zaś współpraca Komisji Socjalnej z dyrektorem placówki jest bardzo dobra. Dyrektor szanuje decyzje Komisji, w szczególności jak wskazał członek Komisji, w latach 2012/2013 nie było takiego przypadku, żeby dyrektor zmienił którąś z przedstawionych mu decyzji.

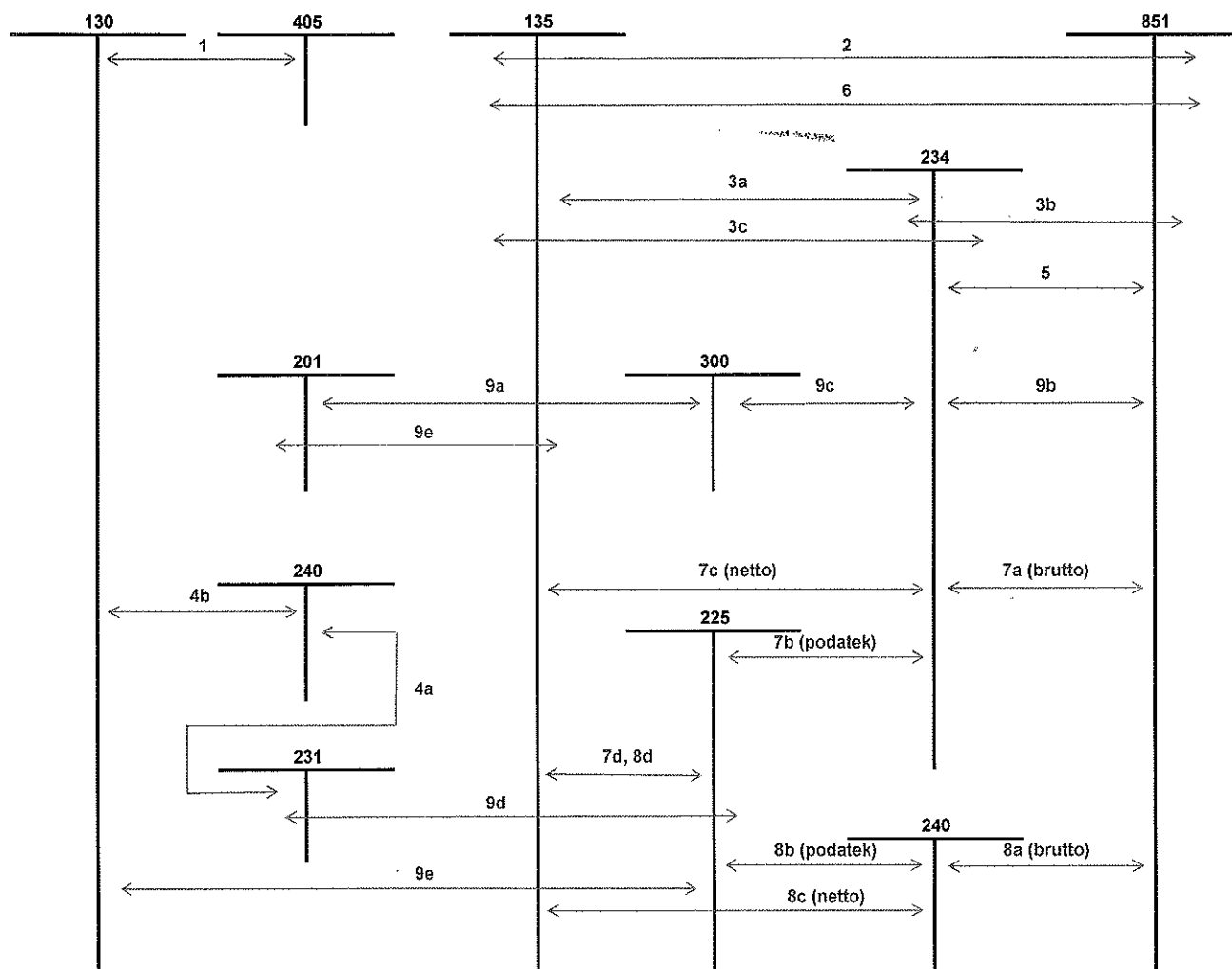
Powyższe wyjaśnienia członka Komisji korespondowały ze zgromadzonym materiałem, jak również wyjaśnieniami dyrektora Ośrodka. W ocenie dyrektora Fundusz

działa sprawnie, zaś w latach 2012/2013 nie było żadnej skargi pracowników dotyczącej jego działania. Dyrektor wskazał, iż bierze udział w spotkaniach Komisji lecz bez prawa głosu, przy czym po uzyskaniu decyzji Komisji, dyrektor bądź ją akceptuje, bądź też zmienia a następnie podpisuje protokół i w ten sposób zatwierdza środki do wypłaty. W latach 2012/2013 nie było jednak sytuacji, żeby dyrektor zmienił decyzje Komisji. W ocenie dyrektora Komisja działa sprawnie i stanowi niezbędną pomoc w przyznawaniu świadczeń.

5.3.4 Współpraca administratora Funduszu ze związkami zawodowymi.

Zarówno według oświadczenia dyrektora placówki jak i członków związków zawodowych, współpraca dyrektora ze związkami zawodowymi w zakresie działalności Funduszu układa się prawidłowo. Dyrektor wskazał, iż opracował regulamin, który po zakończeniu konsultacji pokontrolnych, prześle do związków w celu uzgodnienia wspólnej wersji.

Schemat przykładowych księgowani operacji związanych z funkcjonowaniem ZFŚS

operacje:

- 1 - przekazanie środków z budżetu na rachunek ZFŚS z tytułu odpisu (wyciąg bankowy)
- 2 - wpływ środków finansowych na wydzielony rachunek z tytułu odpisu na ZFŚS (wyciąg bankowy)
- 3 - pożyczki z ZFŚS:
 - 3a - wypłata pożyczki pracownikowi (wyciąg bankowy)
 - 3b - przypis naliczonych odsetek od udzielonej pożyczki z ZFŚS (polecenie księgowania)
 - 3c - wpłata na rachunek ZFŚS z tytułu spłaty raty pożyczki
- 4 - potrącenie (za zgodą pracownika) raty pożyczki z wynagrodzenia:
 - 4a - potrącenie w liście wynagrodzeń (lista wypłat)
 - 4b - przekazanie środków z tytułu rat pożyczki z rachunku podstawowego na rachunek ZFŚS (wyciąg bankowy)
- 5 - umorzenie pożyczki udzielonej z ZFŚS (polecenie księgowania)
- 6 - odsetki bankowe naliczonej od środków zgromadzonych na rachunku bankowym ZFŚS (wyciąg bankowy)
- 7 - przyznanie pracownikowi świadczenia pieniężnego z ZFŚS:
 - 7a - naliczenie świadczenia (lista wypłat)
 - 7b - potrącenie ze świadczenia ewentualnej zaliczki na podatek dochodowy (listy wypłat)
 - 7c - wypłata świadczenia po potrąceniu ewentualnej zaliczki na podatek dochodowy (wyciąg bankowy)
 - 7d - odprowadzenie do urzędu skarbowego zaliczki na podatek dochodowy od wypłaconego świadczenia pieniężnego (wyciąg bankowy)
- 8 - przyznanie świadczenia pieniężnego z ZFŚS emerytom i rencistom objętych opieką społeczną
 - 8a - naliczenie świadczenia (lista wypłat)
 - 8b - potrącenie ze świadczenia ewentualnej zaliczki na podatek dochodowy (listy wypłat)
 - 8c - wypłata świadczenia po potrąceniu ewentualnej zaliczki na podatek dochodowy
 - 8d - odprowadzenie do urzędu skarbowego zaliczki na podatek dochodowy od wypłaconego świadczenia pieniężnego
- 9 - zakup towarów i wypłata świadczeń rzeczowych:
 - 9a - zakup towarów (faktura zakupu)
 - 9b - przyznanie pracownikom świadczenia rzeczowego (lista)
 - 9c - wydanie świadczeń rzeczowych pracownikom (lista)
 - 9d - obciążenie zaliczką na podatek dochodowy wynagrodzenia pracownika (lista)
 - 9e - zapłata do urzędu skarbowego podatku potrąconego z wynagrodzeń za świadczenia rzeczowe (wyciąg bankowy)
 - 9f - zapłata kontrahentowi za towary (wyciąg bankowy)